

L'ILLA

REVISTA DE LLETRES

L'ILLA 72 | PRIMAVERA 2018 | 1€

DOSSIER:

**L'àlbum il·lustrat,
una revolució a tot color**

PERFIL:

Luigi Garlando

ENTREVISTES:

**Vicent Marco i Raúl Salazar
Fani Grande**

REPORTATGES:

**Primavera negra en tres actes
Pamuk i 'La dona pèl-roja'**

EL RETROVISOR:

**M'esperaràs? Després de l'èxit
teatral, la pel·lícula**

edicions
bromera

**Rocio Bonilla,
passió per l'àlbum il·lustrat**

CARTA ALS LECTORS

IL·LUSTRAR LA PARAULA

Josep Antoni Fluixà ■

Sovint, sentim dir que vivim a l'època de les imatges. I això, potser, és cert si es vol remarcar el predomini dels missatges visuals sobre els estrictament lingüístics, transmesos amb la paraula oral o escrita. No obstant això, si, per contra, l'afirmació pretén assenyalar un hipotètic desús o desprestigi del codi escrit utilitzat en èpoques anteriors, no sé si l'etiqueta és del tot encertada. Perquè, de fet, les èpoques anteriors també tenien un predomini clar de la imatge en el còmput global de la comunicació entre les persones. Abans de l'alfabetització generalitzada de la població, els valors i els adoctrinaments ja es transmetien mitjançant les imatges. Les històries de la Bíblia, per exemple, s'han divulgat més a través dels quadres i de les escultures que no amb la lectura directa del llibre sagrat.

Per tant, sense rebutjar l'afirmació inicial, també podem dir que mai com ara la paraula ha estat tan present i ha sigut tan important en la transmissió de sabers i d'informació com en l'actualitat. I, en aquest sentit, les tecnologies informàtiques i les xarxes socials n'han augmentat la influència. El poder d'atracció de la imatge és considerable, però ho és encara més si s'acompanya amb el reforç de la paraula: una foto aconsegueix major difusió si algú li ha posat un «m'agrada» o l'han comentada. La imatge atrau, però sense la paraula el missatge no transcendeix tant. La lectura esdevé, també, una ferramenta imprescindible.

Per això, mai com ara –almenys en el món educatiu– han sorgit tantes inquietuds i tantes iniciatives a favor de la promoció de l'hàbit lector i s'hi han buscat i investigat les estratègies més efectives. En aquest sentit, cal destacar que la creació d'una literatura infantil i juvenil significà l'ús d'un recurs excel·lent per a fer lectors des de la infància.

Evidentment, la tasca no ha sigut fàcil i la competència d'altres passatemps –per dir-ho d'alguna manera– ho ha complicat, i ho continua complicant, cada dia. Per sort, la imaginació humana és gran i les persones implicades –procedents del món de la docència, de la pedagogia, de l'escriptura, o de l'edició, entre altres– no han deixat de buscar en cada moment la fórmula més encertada.

En aquest aspecte, l'auge dels àlbums il·lustrats és una bona proposta. Sobretot ara que, amb la millora de les tècniques d'impresió, s'estan aconseguint uns nivells de qualitat artística excel·lents. En el món editorial valencià, han tardat a arribar, però ara ja és habitual la publicació cada any d'obres com *Una casa per a Tom* de Leo Timmers, *El monstre de l'armari existeix...* d'Antoine Dole o *Germans!* de Rocio Bonilla. Amb aquest tipus d'obres és més fàcil fomentar la lectura entre els lectors més menuts. Il·lustrar la paraula és, sens dubte, una opció magnífica. Que continue... i per molts anys!

SUMARI

3 Perfil

Luigi Garlando
Beatriz Tortosa

4 L'opinió de la crítica

5 La veritat que fuig
darrere d'un nom
Carol Borràs

6 Flaixos

9 Qüestionari
Fani Grande
Isabel Olmos

10 Entrevista
Vicent Marco i
Raúl Salazar
David Blay

12 Extracte
'Jo us salvaré a tots'

14 Dossier: L'àlbum
il·lustrat, una
revolució a tot color
Clara Berenguer
Marta Estrelles

19 Primavera amb
interessos juvenils
Maite Monar van Vliet

20 Quaderns d'animació lectora

Redescobrir els contes
clàssics
Míriam Salvador

21 Torna el pirata
Pataxula amb noves
aventures per a cantar
Júlia Esteve

22 Primavera negra
en tres actes
Mariló Àlvarez

23 Un conte de misteri
de pares i fills
Ricard Vela

25 Ressenyes

29 El retrovisor LIJ
200 anys de
ciència-ficció
Àlex Moragues

30 El retrovisor
M'esperaràs? Després de
l'èxit teatral, la pel·lícula
Mireia Capsir

31 Premi Llegir
«Pròxima parada»
Javier Bernabeu Sendra

Més enllà de les raons botàniques naturals, aquesta primavera serà un esclat de colors amb els àlbums il·lustrats que protagonitzen el dossier d'aquest nou número de la revista *L'illa*, tant de ficció, encapçalats pel nou títol de Rocio Bonilla, *Germans!*, com de divulgació, en la nova col·lecció «Descobrint el món». Però les pàgines d'aquesta revista contenen propostes molt variades, des de recordar amb un somriure els anys 90 conversant amb els autors de *Les boles del drac* –text de Vicent Marco i il·lustracions de Raúl Salazar– fins a reflexionar sobre el *bullying* per mitjà de les paraules de Fani Grande en *Empar i Jaume el Primet*, o llegir un fragment colpidor sobre el reclutament de mujahidins en l'extracte que dediquem a *Jo us salvaré a tots*. Les noves aventures del pirata Pataxula, de Bertomeu i Empar Bou; el peculiar estil de Luigi Garlando –sempre jugant amb l'esport i la literatura–; la seductora nova novel·la del Nobel Orhan Pamuk, o el nou Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira, *Què saps de Vidal Palau?*, de Vicent Borràs, són altres de les novetats destacades que descobrireu en aquest número. Més continguts que vertebren aquesta revista repleta de bones lectures vénen representats per clàssics com els de la col·lecció infantil «Això era i no era» o com *Frankenstein*; èxits de llarg recorregut, com *M'esperaràs?*, de Carles Alberola; així com una atractiva oferta de novel·la negra amb autors de la talla de Lemaitre; literatura juvenil ben pròxima als interessos de les noves generacions, i també una extensa oferta poètica.

Luigi Garlando, entre l'esport i la literatura

L'estiu que vaig
conèixer el Che

Luigi Garlando

Trad. de Salvador Company
i d'Anna Torcal
Bromera, 2018

Beatriz Tortosa ■

«Quants quilòmetres per buscar una sola resposta? Què fer a la vida?» Aquesta és la qüestió que es planteja Cesare, el protagonista de *L'estiu que vaig conèixer el Che*, el llibre del milanès Luigi Garlando, que ens trasllada al xicotet i, alhora, inabastable món d'un adolescent de dotze anys que viu un estiu inoblidable, en el qual decidirà què vol que siga la seua vida. Es tracta d'una decisió que prendrà mentre recorre quilòmetres en bicicleta de la mà d'un cronista esportiu.

Un periodista esportiu atípic

Amb aquest llibre coneixem el món literari de l'italià Luigi Garlando, periodista esportiu i escriptor que ja s'havia donat a conèixer en la nostra llengua amb les col·leccions infantils «Gol!» i «Supergol!», al voltant del món del futbol, i «Reporters», en la qual els més menuts es converteixen en periodistes. Actualment, Garlando treballa en el diari *La Gazzetta dello Sport* i ha cobert la informació de grans esdeveniments esportius com els campionats del món de futbol, el Tour de França o les Olimpíades. Una trajectòria periodística que ha conreat paral·lelament a la d'escriptor de literatura infantil i juvenil, on ha combinat les seues grans passions: la literatura i l'esport. A més de les col·leccions infantils, el milanès va ser mestre abans que periodista i du al darrere nombrosos llibres de literatura juvenil que no s'han traduït al nostre idioma i que giren al voltant de temes com la màfia (*Per questo mi chiamo Giovanni*,

2004) o la política (*Camilla che odiava la politica*, 2008), qüestions delicades que ha sabut introduir amb èxit en el rel·liscós terreny de l'adolescència. El mateix ha fet amb *L'estiu que vaig conèixer el Che*, una obra amb la qual Garlando ha sigut finalista del prestigiós Premi Strega de literatura juvenil.

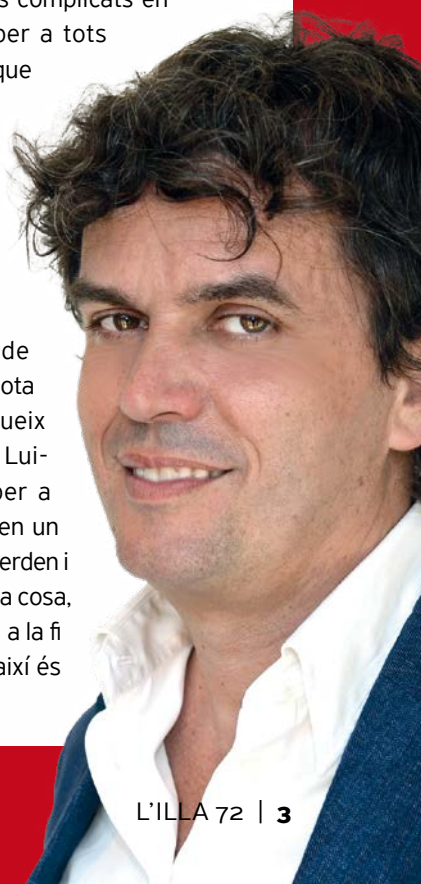
Garlando es recrea
en la història del
revolucionari per
a parlar de les
revolucions més
quotidianes en
aquesta novel·la,
finalista del Premi
Strega juvenil

El Che, una icona de la revolució

En aquest cas, la primera novel·la de Luigi Garlando que Bromera edita en la col·lecció «Trànsit» funciona com una mena de ritus iniciàtic en el qual l'adolescent passa a l'edat adulta, un viatge que transcorre durant la celebració al Brasil de la Copa del Món de futbol, en la qual els *azzurri* veuen com l'equip italià s'enfonsa en la primera volta d'un mundial. Així, entre gols i derrotes, el jove Cesare descobreix qui és eixa figura que du tatuada el seu iaio al braç i que li recorda, d'alguna manera, a Jesucrist. Serà a partir d'aquest descobriment que

Cesare s'endinsarà en la revolució cubana a través de les peripècies de l'avi i, sobretot, es prepararà per a l'aventura de la vida, una vida no exempta de complicacions i dificultats que haurà d'encarar en el seu àmbit més pròxim.

Garlando es recrea en la història del revolucionari per a parlar de les revolucions més quotidianes: la del iaio entremaliat que munta escamots a la residència, la del poble aturat davant del tancament de l'empresa de mobles que els dóna menjar, la de la filla d'una assistenta immigrant que es proclama campiona de natació de tota la regió, o la del protagonista mateix, que haurà d'eixir de la zona de confort per a viure i conèixer el món que l'envolta. Una prosa simple i clara que permet introduir conceptes complicats en una novel·la per a tots els públics i que dóna validesa a la dita del periodista John Carlin que diu que «la paraula és la seua pilota de futbol». Una pilota àgil que condueix amb mestria Luigi Garlando per a introduir-nos en un partit on tots perden i guanyen alguna cosa, perquè al cap i a la fi tots juguen... així és la vida.

© Andreu Pimentel

L'illa
REVISTA DE LLETRES

L'ILLA 72 | PRIMAVERA 2018

L'illa és una publicació d'Edicions Bromera, coordinada per Josep A. Fluixà i dirigida per Marta Estrelles.

Col·laboradors

Mariló Álvarez, Clara Berenguer, Javier Bernabeu Sendra, David Blay, Carol Borràs, Toni Cabo, Mireia Capsir, Elena Cívico, Júlia Esteve, Víctor Lumberras, Maite Monar van Vliet, Àlex Moragues, Isabel Olmos, Míriam Salvador, Beatriz Tortosa i Ricard Vela.

Correcció lingüística

Paula Soriano

Coordinació tècnica

Xavier Tortosa

Disseny gràfic

Carles Barrios

Maquetació

Carles Barrios, Eva Bueno, Pere Fuster i Susana Fraguas

Redacció i administració

Apartat de correus 147, 46600 Alzira (Ribera Alta),
telèfon 962 402 254
www.bromera.com
illa@bromera.com

Contractació de publicitat

comercial@bromera.com

Impressió

Rotimpres

Tirada

33.000 exemplars

ISSN: 1134-8666 / DL: V-166-1990 / PVP: 1 €

L'illa no s'identifica necessàriament amb els articles dels seus col·laboradors, ni els torna els originals no sol·licitats. L'illa autoritza la reproducció dels seus articles si se'n fa esment de la procedència.

L'OPINIÓ DE LA CRÍTICA

«És una ficció engolidora. [...] El plantejament, el fluir de la història, el final que impacta, la versemblança dels personatges i la intel·ligència i rigor del text captiven des de la primera pàgina.»

ANNA MARIA VILLALONGA, blog *A l'ombra del crim*
Novembre de 2017

«L'originalitat de la novel·la i, també, el seu atractiu no és només l'argument, sinó la manera de construir el relat en dos blocs interconnectats i, alhora, el fet que cada un posseeix la seva pròpia identitat narrativa.»

ESTER SEGUÍ, *Núvol*
Desembre de 2017

«No és un tema fàcil, però el realisme no està renyit amb la ironia i els conflictes es poden abordar des de punts de vista molt diferents. Quan les problemàtiques socials afecten els joves i els adolescents, l'humor i la distensió esdevenen imprescindibles.»

ÀNGELS S. AMORÓS, *Descriu.org*
Març de 2018

«M'ha encantat! Ja coneixia Rocio Bonilla per *De quin color són els besos?*, una autèntica preciositat. I, de nou, m'ha conquerit amb aquest conte que, a més, és d'allò més original. [...] Un conte il·lustrat absolutament deliciós.»

Blog *Libros que hay que leer*
Març de 2018

«L'interrogant gegant és un conte infantil que transmet un missatge bonic i dur a la vegada. Una història tremendament tendra i emotiva, carregada d'empatia i d'emoció.»

CHAMAIDA FAJARDO, blog *Tres Crianzas*
Març de 2018

La veritat que fuig darrere d'un nom

Què saps de Vidal Palau?
Vicent Borràs
Bromera, 2018

Carol Borràs ■

Què hi ha darrere d'un nom? Què canvia si desapareix el rastre del que hem sigut amb una identitat determinada i en construïm una de nova? Aquesta reflexió s'amaga darrere de la pregunta, aparentment simple, «Què saps de Vidal Palau?» que inicia l'obra homònima de Vicent Borràs, guardonada amb el Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira 2017.

Pot ser que un nom, d'entrada, no ens diga res, com li passa al periodista valencià Eduard Penadés quan el seu cap li fa la pregunta que dona títol al llibre. Però una recerca ràpida en Internet oferirà una descripció breu del personatge central d'aquesta obra, al voltant del qual giren un seguit de personatges diversos amb els seus universos singulars.

Ningú mor dues vegades

«Vidal P. Gilabert era un poeta valencià nascut el 1965, però barceloní d'adopció, membre integrant de la coneguda Generació dels 50, mort en accident l'any 1979.» Però amb aquesta última dada sorgeix el conflicte que enceta la narració. El periodista valencià, en representació del diari on treballa, és convidat al funeral íntim de Vidal P. Gilabert, traspassat, segons consta, el dia abans de rebre, a la seu del rotatiu, la invitació per a assistir al seu sepeli a Oliva, en el present. Això vol dir, per tant, que el poeta ha mort dues vegades.

Què pot dur una persona a fingir la seua mort? Qui n'estava al cas? Per què sorgeix ara aquesta veritat? I, realment, qui era Vidal P. Gilabert? Aquestes preguntes es van responent al llarg d'un relat que ens descobreix, en primer pla, la vida i la de-

saparició d'aquest poeta que s'instal·la a Barcelona com a professor, es casa i té dos fills. La seua carrera poètica es veu reconeguda amb la publicació de dues obres ben acollides per la crítica i pel públic; es relaciona amb autors com Gabriel Ferrater o Manuel Vázquez Montalbán; però, també, en viu la part fosca, «l'expulsió del paradís de l'èxit», la desgràcia en l'àmbit personal fins que arriba la mort, la primera. És llavors quan apareix el seu segon jo, Art K. Logan.

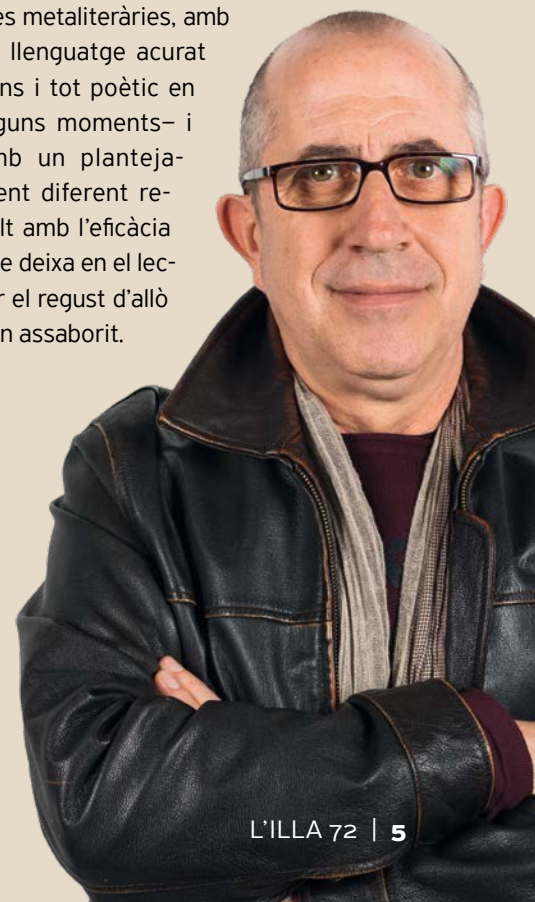
Què pot dur
una persona a fingir la
seua mort?
Les dues vides del
poeta són el vèrtex
d'una narració en què
el sentit últim és la
recerca de la identitat.

A la recerca de la identitat

Però, tot i que Eduard Penadés estira el primer fil d'aquesta història per tal de reconstruir-la, serà el relat mateix de la vida de Vidal P. Gilabert el que donarà pas, de seguida, a altres històries, altres veus i altres identitats que amaguen, també, veritats i secrets, llums i ombres. Les dues vides del poeta es convertiran en el vèrtex on concorren els relats de diferents personatges amb veu pròpia: el del periodista mateix i la relació que manté amb la seua germana; el de la dona del poeta, una ju-

eva d'origen francès que sempre busca la seua veritable identitat lligada als camps de concentració; el de Niahm, el nexe principal amb el passat desconegut del poeta... Entre tots es construeix una narració calidoscòpica, polièdrica, on el sentit últim és la recerca de la identitat, de la veritat. Tots ells ofereixen, així, una visió diversa de la realitat i de les seues derivades.

«Diré el que em fuig. No diré res de mi», són les paraules de Gabriel Ferrater que donen pas al relat. I és allò que amagava, de què va fugir, el que ens explicarà qui era Vidal P. Gilabert. L'ofici de Vicent Borràs permet alçar tot un univers que trava, de manera subtil, diferents veus, salts temporals i arguments per a desfer un trenca-closques vital amb referències metaliteràries, amb un llenguatge acurat –fins i tot poètic en alguns moments– i amb un plantejament diferent resolt amb l'eficàcia que deixa en el lector el regust d'allò ben assaborit.

Vicent Borràs juga amb alguns personatges reals per crear una potent trama de ficció.

Resseguint la seducció del traç

Toni Cabo*

Sovint, quan l'hivern manava dormir aviat, els capvespres, amb cura, ajuntava la porta del meu estudi i alliberava els llibres, les llibretes, fins i tot les carpetes dels meus deures d'escola. La llapissera prenia un protagonisme extraordinari que em convidava a pilotar per totes les terres que podia somiar.

És així com vaig començar a ser el capità de les meues històries. Vaig alimentar les meues hores d'esbarjo, però també les d'estudi, convertint el brillant i profitós xicot que podria haver arribat a ser en un altre més rebel, creatiu i somiador.

A mesura que el temps passava, anava descobrint la força que tenien els dibuixos en els llibres. Vivim en una cultura, una civilització, altament visual. En el segle XXI rebem gran part de la informació codificada d'aquesta manera: pel·lícules d'animació, videojocs, publicitat, premsa digital, cartellisme, Internet, etc.; i els llibres han estat sempre pioners en vestir la literatura amb dibuixos, i els dibuixos en vestir-se amb literatura. Perquè la il·lustració també és narradora i s'enllaça amb la cultura visual en la qual estem submergits. Els àlbums il·lustrats, de fet, conformen aquesta meravellosa simbiosi. Culminen la cultura literària i la cultura visual en una eina potent i enlluernadora tant per als lectors infantils com per als lectors adults. No tots els llibres amb il·lustracions resulten recomanables, és clar; però els ben editats, els ben il·lustrats i ben escrits, cal saber-los descobrir, assaborir per deixar-se seduir completament i poder gaudir-ne.

*Il·lustrador.

FLAIXOS

Carles Cano, nou ambaixador de la lectura

Carles Cano és el nou ambaixador de la lectura. Aquest escriptor i contacontes arreplega, així, el testimoni d'Anna Moner per a impulsar el reconeixement públic dels autors i fomentar la lectura acostant la literatura a la societat dins del Pla valencià de foment del llibre i la lectura 2017-2021, «Llegim, llegim, llegim». Nascut a València el 1957, Cano és un referent pel que fa a la literatura infantil en valencià i ha guanyat premis tan importants com el Lazarillo i el Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre.

Tristos adéus

El gener de 2018 ha sigut un mes negre en el qual hem hagut de dir adéu a tres col·laboradors vinculats a Bromera. Així, Fernando Sapiña, científic i divulgador entusiasta, director de la col·lecció «Sense Fronteres» i autor de dos llibres sobre sostenibilitat, ha deixat un gran buit en el camp de la divulgació de la ciència. També la mort de Manel Marí ha sigut un colp per al món literari, tot i que ens deixa un important llegat poètic després d'haver demostrat ser una veu poètica inqüestionable en llibres com *Tavernàries*. A més, hem de lamentar la mort d'Enric Banyuls, músic i veu del mític grup Al Tall i també pintor, il·lustrador d'un dels primers llibres de Bromera i gran defensor de la música en valencià.

Una breu història de set assassins en TV

Marlon James està escrivint l'adaptació televisiva de la seua novel·la *Una breu història de set assassins* per a Amazon Studios. El director Melina Matsoukas serà l'encarregat de traslladar a la pantalla aquesta història èpica que barreja les arrels d'un poble, la música *reggae* i la política i que li va valdre a James el prestigiós Premi Man Booker. L'escriptor jamaicà col·laborarà molt directament en el projecte.

DUBTES

Assistim a una nova generació de programes sobre literatura? Espais com el que fa Anna Guitart a TV3, *Tot el temps del món*, o els de M. Josep Poquet i Irene Rodrigo a À Punt Ràdio (*Plaerdemavida* i *Una habitació pròpia*, respectivament) són fruit de l'interès creixent de les audiències pels llibres? O d'un compromís major per part dels directius de les radiotelevisions públiques? O potser les dues coses?

Les massives manifestacions de dones d'aquest 8 de març tindran algun efecte en el món del llibre? Per què el nombre de dones escriptores és tan inferior al d'homes? Hi ha algú que pense que és perquè no tenen res a dir?

En quina mesura afecta l'anticatalanisme creixent en bona part del territori espanyol a les empreses que han apostat tradicionalment pel foment de la nostra llengua? La decisió d'etiquetar els productes en castellà de Consum respon únicament al criteri de millorar la llegibilitat en les sis comunitats autònomes on estan presents? Quina pressió suporten les empreses privades del nostre territori lingüístic per qüestions relacionades amb la llengua?

Tic-tac, rècord d'espectadors

Més de 10.000 espectadors i una mitjana de més de 500 localitats per representació són les xifres que resumeixen l'èxit del musical *Tic-tac* i les que marquen un rècord històric d'afluència des que la Generalitat Valenciana va començar a fer produccions públiques d'arts escèniques. Es tracta d'una producció 100% valenciana, escrita per Carles Alberola, Pasqual Alapont i Rodolf Sirera, amb música i cançons de Noelia Pérez i Josep Zapater i amb un elenc de 14 actors que canten, ballen i actuen. Davant l'èxit, des de l'Institut Valencià de Cultura estudien reposar el musical la propera temporada, 2018-2019.

Premis Fundació Bromera 2018

Els Premis Fundació Bromera al Foment de la Lectura 2018 han sigut per a Mercè Viana, en la categoria individual, per la seua trajectòria com a ensenyant, escriptora i experta en didàctica de la llengua i renovació pedagògica, i per al Col·legi d'Educació Infantil i Primària Mas d'Escoto de Ribarroja de Túria, en la col·lectiva, en reconeixement a la seua vocació de servei a la ciutadania. Els guardonats van ser obsequiats amb una delicada escultura dissenyada per l'artista Ramon Pla. Convocat enguany per segona vegada, aquest guardó distingeix aquelles persones o entitats que treballen pel foment de la lectura i l'ús del valencià.

«Els llibreters podem ajudar a fer lectors. Sempre dic que no és que no hi hagi lectors, el que passa és que no troben el seu llibre.»

MARIA CARME FERRER
El País

«La neutralitat és impossible, en l'escola i fora de l'escola. Cal prendre partit, perquè no fer-ho és, en realitat, fer-ho. És prendre partit per omissió. Qui calla atorga.»

JORDI MARTÍ MONLLAU
Núvol

«El pitjor que em pot dir un lector és que s'ha quedat enganxat a la novel·la que he escrit. Jo vull que sue, que és el que ocorre davant de qualsevol llibre que paga la pena.»

ISABEL-CLARA SIMÓ
Plaerdemavida, À Punt Ràdio

«Jo sempre defenc la no professionalització de l'escriptor, perquè si entres al mercat estàs molt condicionat.»

CARLES CORTÉS
Culturplaza (Valencia Plaza)

Guardó d'Or de la Falla Plaça Malva

L'Associació Cultural Falla Plaça Malva d'Alzira ha atorgat el seu Guardó d'Or de 2018 a Edicions Bromera, concretament a l'editor Josep Gregori. Enguany el seu conegut i hiperpremiat llibret de falla *Tro d'avís* estava dedicat a la promoció del valencià. És per això que la comissió ha decidit guardonar Bromera, ja que segons els representants de la Malva, «és una de les editorials que més han fet per la consolidació del valencià i d'una literatura que abans vivia en l'escassetat i la marginació».

Llegim?

«Llegim?», una campanya per a conjuar la lectura amb l'oci familiar

La Fundació Bromera per al foment de la lectura capitaneja «Llegim?», una campanya per a motivar la lectura adreçada a famílies, centres educatius i xiquetes i xiquets de 0 a 6 anys. A través del web www.llegim.org, la Fundació Bromera ofereix un recull de contes, endevinalles, redolins i cançons en format vídeo de la mà dels narradors orals Anna Ballester, Carles Cano, Ramon Ródenas i Elena Goig, així com receptes i consells pràctics per a despertar el cuquet de la lectura i recomanacions de llibres per a primers lectors.

Nova directiva del Gremi de Llibreters

M. Carme Ferrer és la nova presidenta del Gremi de Llibreters de Catalunya. Aquesta llibretera, amb una trajectòria de més de quaranta anys al capdavant de la Llibreria Empúries de Girona, substitueix Antoni Daura, qui en els huit anys en què ha presidit l'associació ha avançat en projectes com l'Escola de Llibreria, la primera de l'estat, i Libridata, eina sectorial de gestió i de coneixement del mercat. La nova executiva –formada també per Paula Jarrín, Marc Caparrós, Irene Tortós i Carme Prims– potenciarà els projectes consolidats i n'encetarà de nous sempre amb el foment lector i la revitalització del paper del Gremi com a objectius.

Els + venuts

1
Germans!
Rocio Bonilla

2
De quin color són els besos?
Rocio Bonilla

3
Vestit de núvia
Pierre Lemaitre

4
El triangle rosa
Silvestre Vilaplana

5
És complicat
Pasqual Alapont

6 **Cantem amb Dani Miquel**
Dani Miquel

7 **Loly Ferrer i l'enigma Gulliver**
Vicent Dasí

8 **Jo us salvaré a tots**
Émilie Frèche

9 **Vindrà la mort i tindrà els teus ulls**
Urbà Lozano

10 **Una casa per a Tom**
Leo Timmers

MÈTODE. LA REVISTA DE DIVULGACIÓ CIENTÍFICA DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA SUBSCRIU-TE ARA

www.metode.cat

Preu Subscripció anual (4 números l'any):
30 € PER A ESPANYA, 40 € PER A L'ESTRANGER

la Comarcal
la nostra escola

matricula't

Centre concertat · Picassent · Tel. 96 123 19 33

Educació Infantil · Primària · Secundària

www.lacomarcal.com

Fani Grande:

«Per a previndre l'assetjament, el millor és no ser-ne còmplice»

Empar i
Jaume el Primet
Fani Grande
Bromera, 2018

Fani sempre diu que *Empar i Jaume el Primet* és una història sobre la vida. En quin sentit?

Perquè, realment, és una història que passa en un dia, que és el que els xiquets i les xiquetes es poden trobar en un dia qualsevol de la seua vida. A l'escola passen coses que no sempre són agradables, com ara que insulten un company, i això ho traslladen als majors i reben ajuda i se soluciona d'una manera més o menys optimista per a tots. La vida sempre té un punt d'esperança, que és solucionar els problemes amb l'ajuda de tots.

El que a molta gent li sembla un element amenaçador, a Empar li sembla una riquesa. La diferència i el respecte a la diferència ens fa més forts i fortes?

Per a mi, la diferència és un repte de creixement, perquè, de vegades, jo també he tingut por –amenaces no– i sempre ha sigut per ignorància. I també per por d'eixir de la meua zona de confort i ampliar els meus límits. Estic convençuda que les diferències ens enriqueixen a tots i que, gràcies a les diferències, la societat és i hauria de ser més diversa, més acollidora, més igualitària i, òbviament, més justa.

Hi ha gent que no respecta la diferència i li ho fa passar malament a Jaume...

Efectivament, a Empar mateixa li han fet *mobbing* quan era un any o dos més menuda, li deien *cansalà* perquè estava grosseta; i use la mateixa tècnica amb Jaume que amb ella. Per què no es pot fer d'aquesta diferència que té Jaume a l'hora de parlar un tret d'identitat de l'actor mateix? Aquest és, també, el missatge del llibre: fer de la teua diferència la teua

marca personal, una marca personal que et fa ser, fins i tot, més brillant.

Els majors provoquen, en molts casos, situacions de violència en els xiquets, però també les resolen... En aquest cas ho fan els iaies, lluitadors i compromesos. Així els veu Fani Grande?

Per a mi, els iaies i les iaies són una peça imprescindible en la nostra societat i mereixen una revalorització. Per això, en el llibre són els agents del canvi i prenen les decisions que d'alguna manera empoderen Jaume (com havien fet abans amb Empar) perquè faça front al dolentot, que al final també salvem (també volem salvar els roïns!) amb l'objectiu de donar un missatge d'optimisme. Cal que les persones tinguen l'oportunitat de canviar.

Gràcies a
les diferències,
la societat és, i hauria
de ser, més diversa,
més acollidora,
més igualitària i,
òbviament, més justa

Qui és el responsable que un menor n'assetge un altre?

Jo crec que pràcticament sempre la resposta està en els adults. L'hem de buscar en l'entorn adult del menor i saber per què ha decidit transmetre les seues emocions mitjançant la violència: què li passa a casa, què li passa al seu voltant o què ha viscut per a no tindre una altra opció que la violència.

Què podem fer per a impedir l'assetjament?

Per a previndre l'assetjament, per a detectar-lo i combatre'l, el millor és no ser-ne còmplice, no minimitzar-lo, no mirar cap a un altre costat, parar atenció a les caretes dels nostres xiquets i xiquetes quan tornen d'escola, veure si hi ha cap canvi en el comportament. La solució és obrir els ulls, interpretar els senyals i, si cal, actuar. És clar que entre una broma i un assetjament, el *bullying*, hi ha una gran diferència, però no hem de ser còmplices de cap tipus de maltractament, ni d'insults o bromes.

Tenim mecanismes suficients per a actuar quan es detecta un problema?

A hores d'ara hi ha molts mecanismes i instàncies on denunciar l'assetjament, però cal exigir mesures i polítiques públiques que doten els centres escolars de professionals que puguin detectar, combatre, aconsellar i fer xarrades sobre l'assetjament, perquè bona part del professorat de les escoles encara no està preparat per a afrontar aquestes situacions.

Vicent Marco i Raúl Salazar:

«Els valencians tenim una nostàlgia pròpia que ara estem descobrint»

David Blay ■

da marca Avides, competència ferotge de Frigo.

Un recorregut per tota la infantesa

«Hem volgut fer un recorregut no només per la televisió, sinó també per molts altres àmbits de la vida. Coses que et passaven al pati del col·legi, el que feies en eixir de l'escola, aquella exhibició de força dels regals de la primera comunió, que semblava una confiscació de la Guàrdia Civil, fins i tot jocs com les boletes, que s'han perdut només perquè ja no hi ha clots als parcs», explica l'autor.

Els dos estan convençuts que el llibre tindrà una doble funció: «d'una banda, tornar a crear converses que s'havien quedat un poc en l'oblit o, inclús, que feia vergonya iniciar, com si els dibuixos no

La revolució dels primers dibuixos en valencià

«Per a nosaltres, va ser revolucionari tindre dibuixos animats en la nostra llengua. I quan mires arrere, els noms de *Bola de drac* i *Musculman* apareixen en qualsevol conversa», una reflexió a la qual s'afegia Raúl Salazar, l'il·lustrador d'aquest llibre, quan parla de l'afició a aquest gènere, però destinat a adults. «Veig les sèries que posarà À Punt i pense que, d'ací a vint anys, hi haurà una altra generació que tindrà uns referents nous; però, de sobte, em trobe que Doraemon continua per allà i és una alegria saber que algunes de les coses que ens van marcar encara continuaran en les pantalles», comenta.

«Aquest llibre recupera referents que compartim i estimem molts valencians que tenim entre 30 i 45 anys.»

Però l'iconisme no es queda ací només, com demostra la molt variada portada del llibre. També hi tenen cabuda sèries com *Dr. Slump* o, fins i tot, *Campeones* —emesa a Tele 5 però inoblidable per a qualsevol xiquet nascut als anys 80—, Fernando Gómez Colomer com a referent futbolístic, les vidrioles del programa de Joan Monleón, les polseres fetes a mà que compraves al pati a les xiques que et feien gràcia o els gelats de la desaparegu-

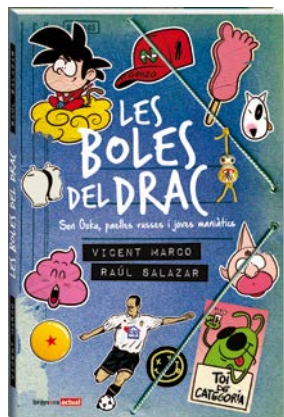

Hi hagué una època, fregant els anys 90, en què un xiquet de Benifaió i un altre d'Almussafes només podien posar-se d'acord en un aspecte concret: els dibuixos que veien a la televisió. La rivalitat entre pobles veïns els feia estar en contra sistemàticament per moltes qüestions més o menys banals (instal·lacions municipals, xicones...), però Goku i Vegeta eren intocables per a qualsevol dels dos.

«Quan vas acostant-te als quaranta anys comences a sentir la nostàlgia», assenyala Vicent Marco, autor material dels textos que es poden llegir en el seu tercer llibre. «És evident que es tracta d'un sentiment que no podia haver aparegut quan teníem vint o vint-i-cinc anys, no només per qüestió d'edat, sinó també perquè en aquell moment no havien passat algunes

de les coses que han donat encara més força a eixe sentiment». En aquest sentit, Marco parla dels instants que va viure en primera persona, assegut davant d'un micròfon als estudis de Ràdio 9, quan el senyal es va tallar i els valencians es van quedar sense radiotelevisió pública. Un moment, tot siga dit, que li va fer créixer la intenció de posar en valor el que es fa a la *terreta*; tant és així, que l'ha dut a retratar l'imaginari col·lectiu de diverses generacions de valencians.

Les boles del drac
Vicent Marco i Raül Salazar
Bromera, 2018

es pogueren recordar d'adults. D'altra, ajudar els xiquets de hui a entendre millor els seus pares».

A més, Salazar obri una porta a la polèmica. «Amb la pregunta de si el primer *kame* va ser el del Geni Tortuga o el de Ryu i Ken, de *Street Fighter*, generem un debat sobre referents. A més, si traiem els personatges del seu context, aconseguim unes imatges que arribaran amb més força als nostres lectors».

«A més,
Les boles del drac
és un llibre que també
ajudarà els xiquets
de hui a entendre millor
els seus pares.»

Intervé Marco en la conversa per a assenyalar un fet no buscat. «Pràcticament coincidirem amb l'inici de les emissions de la nova televisió i això no estava previst; però ens fa molta il·lusió, perquè amb el llibre *Les boles del drac* es conservarà la memòria de les coses bones que tingué la primera i que van marcar molta gent».

I, en temps d'igualtat, tots dos autors recorden que no han fet un llibre en gènere masculí «perquè, en primer lloc, les xiquetes també veien

aquelles sèries. Però, per damunt de tot, perquè tot i ser homes hem comptat allò que véiem cada dia: els jocs de palmes, saltar a corda, les gomes, les polseretes fetes a mà que es venien al pati o al carrer, etc.».

La nostàlgia fa que, fins i tot, aquell xic gran que t'esperava a la porta del col·legi i a qui tenies una por reverencial, hui et vinga al cap com algú que et va fer passar situacions divertides. És la part bona d'haver-ho viscut: que sempre ho podràs recordar amb un somriure, encara que, en realitat, quan te'l trobaves davant pegaves a córrer tan de pressa com podien les teues cames.

El periodista **Vicent Marco** (Benifaió, 1981) va treballar a Ràdio 9 fins al seu tancament, moment en què començà a col·laborar en diversos mitjans parlant de les peculiaritats dels valencians, recollides en els llibres *De categoria* i *De molta categoria*.

Raül Salazar (València, 1982) és il·lustrador, membre del consell de redacció de la revista *El Jueves* i col·laborador habitual en els llibres escrits per Vicent.

La denominada «Generació Babalà» va créixer amb unes pautes comunes, basades en uns dibuixos animats icònics, unes llepolies inoblidables i unes situacions que, si llegim *Les boles del drac*, recordarem amb un somriure.

Vicent Marco i Raül Salazar endinsen els valencians d'entre 30 i 45 anys en el món de la nostàlgia amb un llibre que recull icones, escenes, emocions i altres ingredients que ens fan viatjar al passat.

Foto: Julian Lladosa

Jo us salvaré a tots

Jo us salvaré a tots
Émilie Frèche
Bromera, 2018

Émilie Frèche aborda un tema tan actual com delicat: les arrels del reclutament jihadista. Quan Éléa, una jove adolescent francesa, desapareix, els pares es resisteixen a creure que s'ha enrolat en un grup radical islamista –tal com els suggereix la policia– fins que reben una telefonada des de Síria. La filla els explica que com a «bona musulmana» ha anat a fer la jihad per «poder-los salvar a tots». Amb una habilitat que corprén, l'autora combina els diaris íntims de la jove, del pare i de la mare en un punyent llibre que aboca a la reflexió.

Juvisy,
1 de juny del 2014

Tristesa, ràbia, desolació, odi, pena... Tot això és el que sento aquest matí. Desig de Pau em va enviar més vídeos i he passat la nit clicant d'un lloc a l'altre i plorant. No havia vist mai unes imatges tan terribles. Imatges de nens massacrats a Síria, a l'Iraq, al Sudan, a Palestina, desenes i desenes de cossos de nens musulmans destrossats transportats en carretons o nens morts, alineats a terra sense ni tan sols uns llençols per tapar-los. Com pot ser que els nostres dirigents els permetin aquestes atrocitats?

COM?

Estic molt avergonyida... Em sento molt culpable de ser aquí, tranquil·lament, a casa dels pares, preguntant-me si m'anirà bé l'espectacle de dansa o si aconseguiré el permís acompanyat. És una indecència.

Aquest matí, a Ciències Naturals, li he ensenyat uns quants vídeos d'aquests a la Johanna, i m'ha dit: «Ah, quin horror,

és espantós». I m'ha preguntat per què mirava això, i ha afegit: «Estàs completament sonada. Acabaràs tenint malsons, si segueixes així».

Què són uns quants malsons en comparació amb el patiment dels màrtirs? No entenc la reacció de la Johanna. És la meua millor amiga, no sent el mateix que jo? Tant li fa perquè no és musulmana? Això em fa estar trista. Desig de Pau diu que la majoria de gent reacciona així. No volem saber-ne res. És més còmode, evidentment, però a mi em sembla impossible, ara que ho he vist... Com ho puc oblidar? Com puc seguir portant una vida «normal» sabent que a pocs milers de quilòmetres cada dia torturen i assassinen musulmans? Desig de Pau diu que tinc un cor pur i que per això soc sensible al que m'ha ensenyat. «Aquesta sensibilitat és un regal», ha afegit en un dels últims xats. «Has d'estar a l'altura. Això vol dir que ets una elegida.»

No sé ben bé què vol dir amb això, però m'ha emocionat. També m'ha preguntat si havia pogut contactar amb l'associació que m'havia enviat les dades feia deu dies, després del meu post. Ho he fet aquest vespre. He enviat un missatge a la seva pàgina de Facebook. Es veu que és una associació que s'encarrega de recollir diners per a Palestina. Els hi he preguntat si organitzaven missions sobre el terreny i si el fet de tenir només setze anys era un problema. De seguida m'ha respost una noia, encantadora. M'ha dit que sí, que podria treballar en un hospital a Síria, si volia, que aquest projecte el duia ella mateixa i que si tot anava bé se n'hi aniria a principis d'agost per ocupar-se dels civils gasejats pels soldats de Bashar al-Assad. També m'ha enviat uns quants enllaços, i el que he vist gairebé era insuportable. Ni tan sols tenia ganes de plorar, només

sentia ràbia. Aquella noia està igual, i per això va decidir comprometre-s'hi. Té tota la raó... M'encantaria fer com ella, però segur que els meus pares, patidors com són, no m'hi deixarien anar, a Síria. La noia es diu Oum Leïla... Ho trobo molt bonic. Viu a Arras. M'ha donat el seu mail i el seu número de telèfon, i m'ha dit que li podia trucar quan volgués.

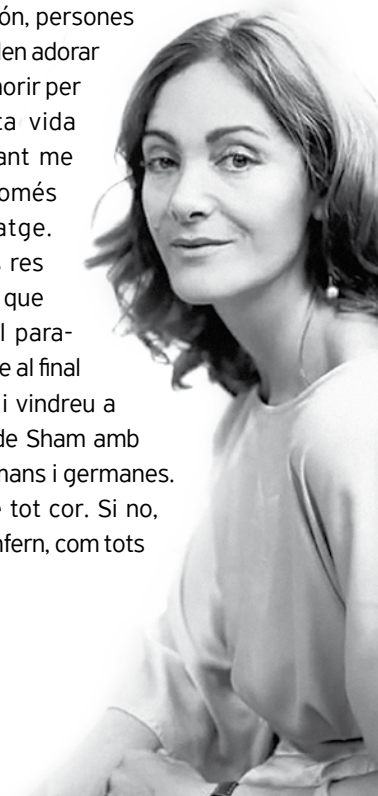
Em sembla que li trucaré ara mateix.

[...]

Papa, mama,

Reso cada dia a Al·là perquè us salvi. Em feu molta pena. Teniu els cervells rentats pel diable, alimentats pels clixés de *20 Hores* de TF1, que afirma que nosaltres som uns fanàtics, quan l'Alcorà és l'únic llibre sant que s'ha mantingut intacte durant catorze segles! Ben aviat aconseguirem, *Inch'Allah*, fer-lo respectar a tota la superfície de la Terra i liquidar els infidels com vosaltres que maten cada dia, a tot el món, persones que només volen adorar Al·là. Jo vull morir per Al·là. Aquesta vida d'aquí baix tant me fa. La vida només és un passatge. La vida no és res al costat del que ens espera al paradís. Espero que al final em fareu cas i vindreu a viure al país de Sham amb els meus germans i germanes. Ho espero de tot cor. Si no, cremareu a l'infern, com tots els infidels.

Adeu,
Oum Leïla

AMB BROMERA, AQUEST SANT JORDI PINTA BÉ

EL LLIBRE
QUE HA ENAMORAT
MÉS DE 300.000
PERSONES

PREMI AL
LLIBRE MILLOR
EDITAT
(Generalitat Valenciana)

Troba'ls a
la teua llibreria

L'encís d'aprendre a llegir un àlbum il·lustrat

Clara Berenguer ■

Gianni Rodari va ser un reconegut escriptor, mestre i pedagog italià que afirmava com d'evident era el fet que tothom naix amb l'instint de menjar i de beure. Ara bé, malauradament, no passa el mateix amb l'instint de llegir. Per a Rodari, aquesta seria una necessitat cultural que s'ha d'instaurar en la personalitat infantil; una operació delicada que suposa, precisament, això: la implantació d'un sentit nou, el del llibre, i de la capacitat d'utilitzar-lo com un instrument per a conèixer i entendre el món. Tot i que, quan es parla de lectura, inicialment, només se sol pensar en els textos literaris, no hem d'oblidar les il·lustracions ni, tampoc, l'habilitat de mirar-les, però sobretot, de llegir-les, és a dir, d'interpretar-les.

**Els àlbums captiven
menuts i grans:
els primers es diverteixen
amb l'emoció de
les històries, la màgia i
l'impacte visual de
les il·lustracions,
mentre que els adults
continuen educant
la ment i el gust.**

una pluralitat de llenguatges entre els quals, en efecte, es troben els senyals gràfics. D'aquesta manera, aquesta tendència literària presenta un tipus de llibre en el qual el text i la imatge col·laboren per a establir el significat de la història. Aquesta integració entre el codi visual i el lingüístic converteixen l'àlbum en un objecte de lectura adaptable a les distintes necessitats del lector. Amb tot, l'objectiu principal és que cada un dels elements es pose al servei de la història: el text i la il·lustració, sí, però també el format, els marges, el fons de la pàgina, la tipografia, la portada, etc., tot un seguit d'elements visuals que contribueixen activament en la narració molt abans d'iniciar el text i que cal saber desxifrar.

Queda tan lluny el primer contacte amb les primeres formes i colors que hem arribat a la conclusió que els adults sabem veure-hi sense haver-ne après i que no hi ha res més evident que un dibuix figuratiu i, en realitat, no és exactament així. En aquest sentit, la irrupció de l'art modern ha permès comprendre que la imatge no ha de ser forçosament una imatge clònica de la realitat a què fa referència. Cada moviment artístic té les seues convencions i apel·la a la nostra capacitat simbòlica, i l'infant s'hi ha de familiaritzar. De fet, els il·lustradors

obtenen la inspiració tant en les fonts de la història de la pintura com en els llenguatges visuals més moderns i en qualsevol de les manifestacions del temps en què viuen. És per això que els àlbums il·lustrats esdevenen el camí idoni perquè els més menuts es familiaritzen amb diferents estètiques i, alhora, aprecien les il·lustracions des d'un punt de vista artístic.

«Educadors silenciosos»

Els àlbums il·lustrats, per tant, es converteixen en el que alguns estudiosos han coincidit a anomenar «educadors silenciosos», de manera que s'estableix una relació directa entre la pedagogia i la literatura, l'ensenyament i el gaudi i la lectura i el plaer; tal com bé proclamava Rodari que calia implementar aquest darrer sentit. I, precisament per això, captiven menuts i grans, perquè els primers es diverteixen amb l'emoció de les històries, la màgia i l'impacte visual de les il·lustracions, mentre que els adults continuen educant la ment i el gust pràcticament sense adonar-se'n. Perquè sí, per sort, d'aprendre a llegir, no parem mai. I, si és així, benvinguts siguin, doncs, tots els àlbums il·lustrats.

Llibres amb molt més que text

En aquest sentit, els àlbums il·lustrats esdevenen una opció encertada amb la qual els més menuts aprenen la llengua materna mitjançant una narració escrita, per exemple, però també tota

Imaginació al poder!

Germans!
Rocio Bonilla
Bromera, 2018

Una casa per a Tom
Leo Timmers
Bromera, 2018

El monstre de l'armari existeix... i t'ho demostraré!
Antoine Dole i
Bruno Salamone
Bromera, 2018

Il·lustracions: Rocio Bonilla

La ficció és un dels grans aliments de la imaginació. Al llarg de tota la història de la humanitat, les històries de ficció han exercit sempre un poder de seducció innegable sobre les persones. El que ha anat canviant és el suport i les tècniques: les parets de les coves prehistòriques, els contes orals a la vora del foc, la literatura, el teatre, el cinema... Les generacions se succeeixen, però les històries continuen fascinant i, actualment, en plena època digital, quan les possibilitats de consumir ficció són immenses, un dels formats que triomfa és el de l'àlbum il·lustrat. Per què?

Art i ficció combinats, tot un plaer

A més de la capacitat de transmetre les històries de ficció que encisen l'*Homo sapiens sapiens* des de sempre, l'altre gran ingredient de l'èxit de l'àlbum il·lustrat és la seua condició d'objecte artístic, ja que

juntament amb el que conta ofereix una proposta estètica per a gaudir, també, de la forma com ho fa. A més, gràcies a una edició acurada, normalment amb tapa dura i amb paper de qualitat per al qual es tria, deliberadament, una textura i un gramatge determinats depenent de l'obra, passar les pàgines d'un àlbum il·lustrat –sense pressa, recreant-nos en els detalls nous a cada lectura– esdevé un oasi on els nostres sentits poden descansar d'un món de pantalles lluminoses on tot se succeeix a un ritme accelerat.

El fenomen Rocio Bonilla

El nom d'aquesta il·lustradora ha esdevingut una marca de qualitat pel que fa als àlbums il·lustrats. Després del gran èxit de *De quin color són els besos?* –amb més de 300.000 lectors i traduït a 17 llengües–,

Rocio ha anat consolidant la seua trajectòria amb cada nova obra. El reconeixement dels llibreters a través del Premi Kirico i d'institucions com la Generalitat Valenciana amb el Premi al Llibre Infantil Millor Editat, els dos guardons per *Max i els superherois*, així com el suport de la premsa, per exemple, amb el Premi de la Crítica Serra d'Or per *Els fantasmes no toquen a la porta*, no ha fet més que confirmar el que ja havien dit els lectors quan van escollir les seues obres a les llibreries. Ara mateix, Rocio Bonilla és sinònim d'un estil tendre però divertit, d'il·lustracions delicades i plenes de detalls, netes però alhora amb moltes lectures, i, en definitiva, d'històries boniques que arriben al cor. Rocio, mare de tres fills, té una sensibilitat especial per a reflectir el món infantil i empatitzar amb el públic familiar. Sens dubte, la seua experiència és el mo-

tor inspirador de moltes de les anècdotes amb què ens identifiquem i que llegim amb un somriure. I especialment aquest nou títol, *Germans!*, n'està ben plenat.

Un llibre que es pot llegir en dos sentits

Germans! és un llibre original que crida l'atenció des de la portada mateixa. I és que no té part de davant i de darrere, sinó dues portades, i cada u el pot començar per on preferisca. D'una banda, la perspectiva de la germana major, que veu el seu germà com un mico molest, sempre fent monades! De l'altra, la mateixa història, però amb una perspectiva totalment diferent, perquè és el germà menut qui parla de la germana com d'una rinoceront que s'enfada i vol manar a la força. Es tracta d'un enfocament perfecte per tal que els infants es posen en la pell de l'altre i desenvolupen l'empatia. Les dues «versions» convergeixen en un mateix final, una sorpresa emocionant que canvia la vida dels protagonistes i un missatge implícit: al capdavant, tindre germans o germanes és molt millor del que apuntaven en el plantejament de la història.

En definitiva, *Germans!* és un llibre ple d'imatges suggeridores que parlen de la infantesa dels nostres fills, però també de la nostra. Personalment, m'encisen la il·lustració on preparen junts un pastís i aquella que ens mostra la germana abraçant el germà per a protegir-lo d'algun possible monstre nocturn. Tanmateix, m'he trobat amb uns quants *déjà-vu* més que m'emocionen. I és que, en definitiva, aquest àlbum il·lustrat tracta de baralles i de complicitats, de burles i d'abraçades, de rivalitat i d'estima; fets més que univer-

sals per a aquells que –independentment de l'edat– hem compartit la infantesa amb un germà o una germana.

Temes que no passen de moda

Si la família és un tema que sempre resulta atractiu, sembla que els animals, els monstres, els pirates, els cavallers i els dracs tampoc passen mai de moda, ja que els trobarem en altres àlbums il·lustrats que es publiquen aquesta primavera.

Amb *Una casa per a Tom*, Bromera torna a apostar per Leo Timmers, autor de *Corb*, un dels primers àlbums il·lustrats que va publicar, reeditat l'any passat perquè l'ocellot negre disposat a tot per a fer amics té un no-sé-què que captiva. Tom també ho té, la seua expressivitat i el seu estil el fan adorable tant als ulls infantils com als dels apassionats pels felins. I, també, absolutament adorable és el monstre d'*El monstre de l'armari existeix... i t'ho demostraré!* L'existència dels monstres sempre ha sigut objecte de ficcions de tot tipus, però l'originalitat, una vegada més, radica en el punt de vista. En aquest cas, un monstre redonet i afable és, en teoria, el culpable del desordre de l'habitació del xiquet protagonista, entre moltes altres coses. Mentre el xiquet intenta demostrar-ne l'existència, quina serà l'actitud del monstre? Amagar-se? Atacar el xiquet? O, paral·lelament, resulta que ell també

Il·lustració: Bruno Salomone

intenta provar l'existència de l'humà que viu fora del seu armari?

De la mateixa manera, entre totes les històries de pirates que s'han contat alguna vegada, la de Pataxula, el pirata creat per Bertomeu i Empar Bou, és única. En *El pirata Pataxula i el tresor de Gamerús* se'ns convida a acompanyar Pataxula i els seus amics per a somiar i cantar grans aventures.

I què pot explicar de nou un llibre com *En Jordi i el drac*, publicat a Animallibres, després de tantes i tantes històries de cavallers i dracs? Doncs us convida a deixar-vos sorprendre per un cavaller que acaba apostant per guanyar amics i no batalles.

Encara que no siga novetat, acabem amb un exemple magnífic. Qui ens anava a dir que un llibre de color rosa i sobre princeses podria aportar res de nou? Ilan Brenman, que ha triomfat arreu del món amb *Les princeses també es tiren pets*, ens demostra que ni tot està escrit ni, molt menys, imaginat. Per això, cal alimentar bé la imaginació, especialment la dels nostres infants, que amb tanta realitat virtual i efectes especials al·lucinants ho tenen cada vegada més difícil. En aquest sentit, recordeu que incloure en la dieta àlbums il·lustrats de ficció, trencadors, sorprenents i màgics, resulta especialment saludable!

Il·lustració: Leo Timmers

Il·lustració: Empar Bou

La realitat més atractiva

M. E. ■

Si les històries inventades són perfectes per a ser explicades en un àlbum il·lustrat, aquest format –amb grans il·lustracions o fotografies i una maquetació original i atractiva– també ofereix grans possibilitats per a explicar temes científics o de divulgació. La realitat pot ser fascinant i es reflecteix d'aquesta manera en la nova col·lecció «Descobrim el món» d'àlbums il·lustrats que conviden els infants a aprendre mentre gaudeixen i es meravellen del món en què vivim.

El fascinant món animal

Els primers títols són *Els animals de la sabana* i *Els animals de la mar*, els dos de Christine Pompéi. Sempre amb una mateixa estructura, aquests llibres utilitzen el poder seductor de la fotografia per a captivar els lectors. I és que la mirada d'un lleó impressiona, de la mateixa manera que una pantera que mostra les dents intimidada i –si no estem al seu abast– fascina alhora. També, ser testimonis de la potència de salt d'una orca ens meravella. Per això, cada doble pàgina està dedicada a un animal diferent: la imparella, la que les teories de la percepció expliquen que la nostra mirada prioritza inconsci-

entment, és una fotografia a tota pàgina (24 × 30 cm). Una fotografia impactant i irresistible que ens convida a recrear-nos en els detalls: les línies negres de la mirada del guepard, la textura rugosa de la pell de l'elefant, els claus d'una morsa o les pinces d'un carranc ermità. Una vegada captivats per l'animal en qüestió, en les pàgines parelles, trobem altres fotografies de mides més reduïdes i amb informació sobre els hàbits, les característiques, les curiositats i, fins i tot, el perquè de moltes frases fetes on apareixen aquests animals. Així, descobrirem que una girafa de sis mesos ja fa tres metres, que l'estruç mascle cova els ous de nit i la femella de dia, que moltes estrelles de mar són carnívores i que el peix papallona tria parella per a tota la vida, entre altres qüestions sorprenents que ampliaran els coneixements enciclopèdics dels lectors sense que se'n adonen.

Dinosaures, plantes, curiositats científiques, història... Són molts els diferents projectes, tant il·lustrats amb fotografia com amb dibuixos d'estils molt diversos, que Bromera prepara per a aquesta nova col·lecció, un fum de propostes amb les quals poder gaudir «Descobrint el món» amb un llibre entre les mans.

Una lectura extraordinària, com les seues protagonistes

La realitat de què ens parla *Un món de dones extraordinàries* és invisible o, més ben dit, ha estat invisibilitzada durant massa temps. Ara, per fi, dones procedents de llocs del món ben diversos –Europa, Àfrica, Amèrica, Àsia i Orient Mitjà– tornen a tindre el protagonisme històric que mai haurien d'haver perdut. Eva Pradas, autora tant del text com de les imatges, organitza les biografies geogràficament per continents i, alhora, per cronologia –des del segle xv a. C.

fins al segle passat–, i rescata de l'oblit històries increïbles de pirates, espies, reines, guerreres, exploradores, artistes, esclaves, mandatàries de dinasties matriarcals, sacerdotesses i semideesses, entre altres; totes elles dones valentes, pioneres i esborrades injustament de la història. Sens dubte, la incorporació d'*Un món de dones extraordinàries* en el catàleg de Tàndem aquest mes de maig és una contribució interessantíssima que ens acosta a la societat més igualitària i més justa que volem.

Assegura't l'èxit de les proves!

Descobreix tots els recursos que ofereix *De dalt a baix* per al docent i per a l'alumnat:

- Solucionaris de totes les activitats del llibre.
- Recursos sonors i audiovisuals.
- Dictats locutats.
- Activitats digitals autocorrectives.
- Models complementaris de proves per nivells amb solucionaris.
- Guia amb estratègies de treball per a aules heterogènies.
- Ferramentes de suport per a treballar la llengua oral.
- Material per a la preparació de les proves en classe o de manera individual.

Materials aptes per a la preparació de les proves de:

JUNTA
QUALIFICADORA
DE CONEIXEMENTS
DE VALENCIA

cieaCOVA

EOI

ESCOLA OFICIAL D'IDIOMES

Més informació: www.bromera.com/dedaltabaix

Primavera amb interessos juvenils

La primera onada
Mariló Álvarez Sanchis
Bromera, 2018

El misteri de la casa Folch
Leandro Sagristà
Bromera, 2018

L'infinit a les teues mans
Enric Senabre
Bromera, 2018

Per a aquesta primavera recomane tres lectures que faran reflexionar, sobretot, els i les més joves. El fi justifica els mitjans? Qualsevol mitjà és vàlid quan l'objectiu final és important? Us proposem tres novel·les juvenils que, amb uns escenaris molt actuals i, també, molt diferents, ens faran pensar en Maquiavel i en diverses qüestions ètiques, com ara el fet d'actuar de manera correcta amb els dolents, l'aprofitament del sensacionalisme per a fer difusió de la memòria històrica i l'ús, el mal ús i l'abús de les xarxes socials.

Quan el món està en perill

La primera recomanació literària és *La primera onada*. Aquesta és la primera novel·la de l'escriptora valenciana Mariló Álvarez Sanchis. Amb clares influències de la literatura distòpica adolescent, com són la saga d'*Els jocs de la fam* o la trilogia *Divergent*, aquesta novel·la de ciència-ficció ens posarà en tensió, sobretot, en els moments en què Alice Dixie, la protagonista, ha de posar en pràctica la presa de decisions. Una primera novel·la de final obert, amb un emblemàtic drac roig d'origami com a símbol, que sens dubte tindrà una segona o, fins i tot, una tercera part i estarà destinada a la gran pantalla.

«Si per a guanyar-los, hem de comportar-nos com ells, està clar que no som molt millors».

(Cap. 12, «Evacuació»)

Una tètrica mansió amb secrets

La segona recomanació és *El misteri de la casa Folch*, guanyadora del XXII Premi

Fundació Bancaixa de Narrativa Juvenil. En aquesta novel·la, Leandro Sagristà ens fa memòria de les conseqüències de la victòria del règim franquista en la Guerra Civil Espanyola i dels *internats de la por*. Amb un institut del segle XXI com a re-fons, un possible enamorament juvenil amb fenòmens paranormals i les converses entre Marc, un adolescent, i David Cuixart, un professor d'Història jubilat, com a protagonistes, ens recorda com col·legis religiosos, orfenats o centres d'auxili social es convertiren en presons per a xiquets, xiquetes i adolescents fins ben entrada la democràcia. Unes presons on els abusos físics, psíquics i sexuals van estar ben presents.

«Però aquest cop l'afer va ultrapassar l'espectre dels magazins, els reportatges tendenciosos i les reunions dels tertulians. Els polítics van portar el cas al Parlament, i el van vincular amb la Llei de la memòria històrica».

(Cap. 39, «Ressò mediàtic»)

Els risc de les xarxes socials

L'última recomanació primaveral és *L'infinit a les teues mans*. Aquesta novel·la d'Enric Senabre ve acompanyada d'una proposta didàctica a manera d'epíleg ben interessant per a treballar a l'aula i a casa l'addicció i la perillositat de les xarxes socials durant l'adolescència i posteriorment. Aquest professor de Filosofia ens conta per boca de la protagonista, Atena (no podia anomenar-se d'una altra manera), com és ciberassetjada per Infinit05, i el maldecap i la por que suposa no sa-

ber massa bé com actuar-hi. Necessita llevar-se el sentiment de culpabilitat i passar a l'acció.

«Havia de ser algun trol d'aquells que mentien sobre la seua identitat i que es dedicaven a passar-se amb la gent, a insultar i a provocar sense destapar ells com eren. Com podia respondre a la provocació?».

(Cap. 1, «L'infinit a les teues mans»)

Tan actuals
com diferents,
aquestes propostes
juvenils plantegen
qüestions ètiques
com la manera d'actuar
amb els dolents,
la memòria històrica i el
sensacionalisme
i els usos i abusos
de les xarxes socials.

Amb aquestes tres obres, els joves lectors podran identificar-se amb els personatges protagonistes i passar una bona estona; però, a més a més, hauran d'acompanyar-los en la seua experiència vital i meditar amb ells sobre les decisions que hagen de prendre i les accions a què han de fer front pel que fa a les xarxes socials, els programes sensacionalistes, la igualtat i la compassió.

Redescobrir els contes clàssics

Miriam Salvador ■

Els infants troben en els contes clàssics personatges que viuen els mateixos problemes que ells, com la por de perdre els pares, les exigències de fer-se grans o la presència del dolor. En aquestes històries, els personatges obtenen ajuda i poders, força, enginy, perseverança... I, en conèixer-les, les xiquetes i els xiquets es van fent cada vegada més capaços de fer front a situacions i sentiments de la vida real. A més, gràcies als contes poden explorar emocions que no havien experimentat i ampliar-ne, així, el ventall davant de les noves situacions que se'ls presenten.

Edicions Bromera i Animallibres són conscients del potencial didàctic que tenen els contes clàssics i, per aquest motiu, al llarg de la seua trajectòria, ha apostat en diverses ocasions per l'edició de col·leccions dedicades a la difusió de les històries que ens contaven quan érem menuts, com és el cas d'«Això era i no era», formada per nou títols que ens conviden a redescobrir els contes més famosos de manera tendra, moderna i, sobretot, pedagògica.

Històries tradicionals per a lectors actuals

L'escriptor Italo Calvino deia, en un article publicat en 1981, que un clàssic és aquell text que no et deixa indiferent i que sempre et diu una cosa nova, et retrata en relació amb tu mateix com a ésser humà i amb el món que t'envolta.

Amb un llenguatge senzill i il·lustracions modernes, la col·lecció «Això era i no era» ens obri la porta de la fantasia perquè els nostres alumnes coneguen relats tan populars com *La Caputxeta Roja*, *Els tres*

La col·lecció
«Això era i no era»
ofereix la possibilitat
d'escollar les històries
en format d'audiollibre
i és un interessant
recurs per a la llei de
plurilingüisme que
permet l'oralitat, les TIC,
els clàssics...

porquets, *La Cendrosa* o *Alicia en el País de les Meravelles*, els quatre títols publicats a hores d'ara i que es completaran pròximament amb les històries de *Pinotxo*, *La llebre i la tortuga*, *Pere i el llop*, *Hansel i Gretel* i *El Gat amb Botes*.

Narracions en diferents idiomes

L'element diferenciador de la col·lecció «Això era i no era» és que ens ofereix la possibilitat d'escollar les

històries de sempre en format audiollibre i en altres idiomes, com l'anglès, el castellà, l'alemany, el francès o l'italià, entre altres. Per a això, només cal escanejar amb el mòbil el codi QR que hi ha a la coberta de cada llibre o entrar en el web www.bromera.com/erainoera i introduir-hi el codi que es facilita en el llibre. D'aquesta manera, els alumnes podran aprendre diferents llengües o millorar la comprensió oral alhora que gaudiran mentre escolten la narració.

Aquests recursos es poden usar a l'aula de diverses maneres, tant per a fer dictats com per a enregistrar lectures dramatitzades en grup (es poden repartir els rols de narrador, personatges i fer efectes sonors). També se'ls pot demanar que, després de llegir els contes en una llengua i d'escollar-los en una altra, per exemple, en trien un per a contar a classe, o que facen una recerca d'altres clàssics que podrien trobar-se en la col·lecció, de manera que descobriren noves històries que, fins i tot, podrien adaptar per a enregistrar-les. Així, es treballa l'oralitat, però també les TIC, els clàssics, el treball cooperatiu... De fet, amb la posada en marxa de la llei de plurilingüisme, aquesta col·lecció pot ser una eina interessant per a treballar les històries en les diferents llengües: per exemple, podrien llegir-les en les varietats catalana o valenciana, escoltar-les després en castellà i explicar-les a la classe en anglès.

Torna el pirata Pataxula amb noves aventures per a cantar

El pirata Pataxula
i el tresor de Gamerús
Bertomeu i Empar Bou
Bromera, 2018

El pirata Pataxula és un pirata honrat que busca tresors sense haver de furtar-los, que conquista amics i fans allà on va i que roba –sense cap tipus de violència– el cor tant dels infants a qui van adreçades les seues aventures com el dels seus pares, autèntics *groupies* que el segueixen de concert en concert i que es poden descobrir en qualsevol lloc –fins i tot quan no estan amb els fills!– tararejant les cançons de Bertomeu, sempre carregades de ritme, bon humor i un estil que va més enllà de cap barrera generacional. Pataxula enamora grans i menuts i aquesta primavera torna amb nou llibre, nou cd i, com a novetat..., amb cartes per a jugar!

Fantasia i realitat

El vaixell del popular Pataxula torna a fer-se a la mar a la recerca d'un nou tresor i, sobretot, de noves aventures que compartir amb els amics i les amigues. En aquesta ocasió, ens dirigim a Gamerús, una illa ben bonica i especial on els gripaus parlen, les girafes són menudes i ens esperen un fum de sorpreses. Però Gamerús (eixe lloc tan confús, segons diu una de les cançons) només serà la primera parada, perquè en aquest viatge, els llocs inventats es barregen amb els reals i els xiquets i les xiquetes desembarcaran a Tavernes de la Vallidigna per tal d'anar en bicicleta fins a un lloc tan real com màgic: la vall de la Murta. Porten unes fustes molt especials i han de trobar un drac per tal de demanar-li un desig ben important. Sabran arribar a la Murta? Trobaran el drac? I sobretot... què és això tan important que volen demanar? De segur que d'una manera o una altra serà un tresor; però no un de qualsevol, sinó dels que agraden a

Pataxula i a la seua tripulació, que ja ens van demostrar anteriorment que no hi ha millor tresor que un bon amic.

Pataxula enamora
grans i menuts
i aquesta primavera
torna amb nou llibre,
nou cd i, com a novetat...,
amb cartes per a jugar!

Un tàndem d'èxit

Per de comptat, el vessant més visual d'aquesta segona aventura torna a recaure en la il·lustradora Empar Bou. Ella és qui va dissenyar l'univers Pataxula amb dibuixos divertits de línies definides, molts detalls i colors brillants que juguen entre si i que criden l'atenció de les xiquetes i dels xiquets que van passant les pàgines amb emoció. Afortunadament, ho ha tornat a fer en aquesta nova aventura, de manera que els seguidors de Pataxula no hi trobaran res a faltar. Sens dubte, el tàndem de Bertomeu, a càrrec del text i la música, i d'Empar Bou, creadora de les il·lustracions, funciona a la perfecció. Ja ho han demostrat en èxits anteriors, no només en el primer llibre de Pataxula, sinó també en els diferents llibres de Marcel el marcià i, més recentment, en *Sensacionari*.

Juguem amb Pataxula?

El pirata Pataxula i el tresor de Gamerús és una proposta formada per un conte per a llegir amb il·lustracions a tot color, un cd amb les cançons de Bertomeu i la narració

del conte, i, també, un joc de cartes per a recrear les peripècies de Pataxula mentre juguem. En aquesta baralla de 25 cartes trobarem els personatges del llibre, animals, objectes màgics i llocs clau en l'argument. Cada carta té una personalitat pirata, un poder lluitador i una intel·ligència diferent, i l'objectiu no és altre que el d'usar tots aquests elements per a quedar-nos amb les cartes dels adversaris i guanyar la partida.

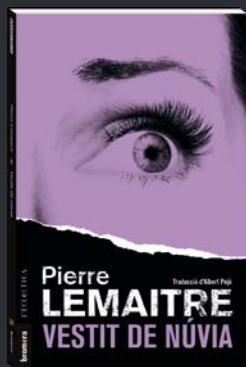
Sens dubte, tots aquests «extres» fan que el nou llibre de Bertomeu i d'Empar Bou siga una opció genial per a regalar, ja que bé a través de la lectura, bé cantant i ballant els temes o bé protagonitzant aventures noves mentre juguem a les cartes, *El pirata Pataxula i el tresor de Gamerús* garanteix hores de diversió en família.

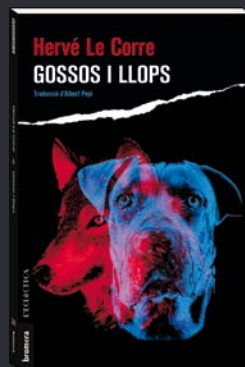
Il·lustració: Empar Bou

Pataxula és un pirata diferent que aposta per valors com l'amistat, la igualtat i la sostenibilitat.

Primavera negra en tres actes

Vestit de núvia
Pierre Lemaître
Trad. d'Albert Pejó
Bromera, 2018

Gossos i llops
Hervé Le Corre
Trad. d'Albert Pejó
Bromera, 2018

El joc de les mentides
Ruth Ware
Trad. de Lluís-Anton Baulenas
Bromera, 2018

Amb el bon oratge, arriben a les llibreries les millors novel·les negres per a gaudir-les a l'aire lliure, asseguts a la terrassa de qualsevol cafeteria, gitats damunt la gespa d'un jardí urbà o a la vora d'una piscina. En Bromera, són tres les grans apostes d'aquesta temporada.

Torna el mestre del *noir* francès

Enceta aquest aparador el mestre del gènere negre per excel·lència, el guanyador del Premi Goncourt Pierre Lemaître. En aquesta ocasió, ens enfrontem a *Vestit de núvia*, l'obra que el va encimbellar merescudament al tro del rei del gènere *noir*. El primer que hem de tindre clar en obrir el llibre és que no ens trobem davant d'un *thriller* a l'ús: *Vestit de núvia* desafia totes les convencions narratives de la novel·la negra i desconcerta el lector. Què li passa a Sophie, la protagonista? Oblida cites, noms i successos, sempre es troba esgotada i, el que és pitjor, sospita que pot ser culpable de la mort de la seua sogra i del seu marit, encara que no recorda res. Som espectadors de primera fila d'un descens a la bogeria?

El fet que l'autor dosifiqui al màxim la informació que ens ofereix ens farà construir mil i una hipòtesis que defalliran en descobrir la fosca veritat que s'amaga darrere de les tragèdies que envolten la vida de Sophie. Perquè cal recordar que, en aquest relat diabòlic i inquietant, que ens atrapa des del principi fins al final, res no és mai el que sembla.

Fosc i angouxa

La segona novel·la ens arriba també de la mà d'un escriptor francès. Hervé Le Corre presenta *Gossos i llops*, una obra fosca i plena d'ombres on el paisatge de la desolada regió francesa de la Girona es converteix en un personatge més de la narració. Tanmateix, més que la història, són els protagonistes qui ens produeixen una sensació d'ofegament i d'angoixa. Per les pàgines del relat de Le Corre desfilen un seguit de figures tristes i malicioses, criatures que es deixen guiar pels instints i ignoren la línia ètica que separa el bé del mal. Si alguna cosa tenen clara, és que el que importa és la supervivència, res més.

Vestit de núvia és l'obra
diabòlica i inquietant
que va encimbellar
merescudament
Lemaître al tro del rei
del gènere *noir*.

Així, quan Franck isca de la presó, després de 5 anys de captiveri, haurà d'instal·lar-se a casa de Jessica, la parella del seu germà Fabien, i la seua violenta família. Des de la primera nit, es veurà immers en una atmosfera malsana i hostil. Franck serà perfectament cons-

Mariló Àlvarez ■

cient del perill que l'assetja, però el que no sabrà és si serà capaç de resistir-se a la trampa mortal que l'envolta com una gran teranyina.

Negre i en femení

Ruth Ware és l'encarregada de tancar aquesta tríada *noir*. Encara que ja té al darrere una desena de novel·les que l'han fet guanyar-se l'apel·latiu de l'Agatha Christie del nostre temps, l'autora s'estrena en català amb *El joc de les mentides*, un *thriller* on la veritat i la mentida s'entrellacen de manera indissoluble.

Les protagonistes d'aquest relat són quatre amigues de l'escola que han mantingut el contacte durant més de dèsset anys per tal d'amagar un secret que podria posar en perill la precària llibertat de què gaudeixen. El descobriment d'un cadàver a la marjal situada al costat del centre on estudiaven les posarà en alerta: saben perfectament a qui pertany el cos colgat a l'arena. Tanmateix, la realitat es mesclarà amb la ficció mentre, a poc a poc, desemboliquen la troca en què s'han convertit els records de joventut. I si la història no fóra exactament com la recorden?

Un conte de misteri de pares i fills

El Premi Nobel de Literatura de 2006, Orhan Pamuk, autor d'obres tan fonamentals com *Istanbul, ciutat i records* (2003) i *El museu de la innocència* (2009), publicades per Bromera, ha tornat. I ha tornat en plena forma amb una novel·la molt llegidora i més aviat breu, *La dona pèl-roja*, que és al mateix temps una faula sobre Orient i Occident, sobre la tradició i la modernitat, sobre el canvi generacional i sobre el destí i el lliure arbitri.

El protagonista de *La dona pèl-roja*, en Cem, és un noi de classe mitjana d'Istanbul el pare del qual va ser arrestat per dur a terme activitats polítiques subversives i va acabar triant no tornar amb la seva família. Mentre estudia, en Cem treballa en una llibreria de vell i té el somni de ser escriptor. Però, un estiu, li troben una feina d'aprenent amb el mestre Mahmut, un constructor de pous tradicionals, per anar a excavar als afores quasi desèrtics d'una petita ciutat propera a la capital. I mentre lluiten contra la calor de

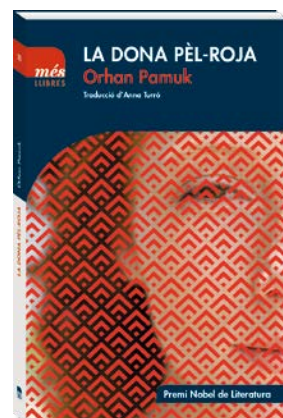
la canícula, foradant la terra a mà metre a metre a la recerca d'una aigua que es resisteix a aparèixer, desenvolupen un vincle paternofili que cap dels dos ha experimentat mai i s'intercanvien històries que amplien la seva comprensió del món. Tanmateix, a la ciutat que tenen a tocar, el noi hi trobarà una atracció irresistible. La dona pèl-roja, l'actriu més seductora d'una companyia de teatre ambulat, l'atrau amb bogeria i sembla que també el busqui. Els somnis eròtics del jove s'acompliran finalment, però quan una distracció seva provoqui un accident fatal al mestre Mahmut, el noi fugirà per tornar a Istanbul i intentarà oblidar aquell període de la seva vida.

Una revisió del mite d'Èdip

I tant el voldrà oblidar que també abandonarà els somnis de ser escriptor, estudiarà Enginyeria Geològica i es posarà a treballar de contractista d'obres. Amb els

anys, a més a més, començarà a tenir èxit i, a poc a poc, anirà construint un autèntic imperi empresarial. Ben casat però sense fills, i posseïdor d'una fortuna considerable, s'obsessionarà, com a investigador amateur i com a col·leccionista, amb el mite grec d'Èdip i amb el persa de Sohrab; és a dir, amb el parricidi, el filicidi i les morts accidentals i sense sentit. Uns quants anys més tard, el passat, que sempre retorna, el portarà un altre cop a aquella petita ciutat (ara ja engolida per Istanbul) i no tindrà més remei que esbrinar si de debò va ser responsable de la mort del mestre Mahmut, qui era realment aquella pèl-roja tan captivadora i què hi va deixar, allà, a més del sentiment de culpa que l'ha perseguit tota la vida.

I el geni característic d'Orhan Pamuk encara ens té preparat un gir final del tot sorprenent, que ens farà sentir, tant si som pares o fills, com si haguéssim emergit de les profunditats d'un pou cap a una llum sobtada i reveladora.

La dona pèl-roja
Orhan Pamuk
Trad. d'Anna Turró
Més Llibres, 2018

Ricard Vela ■

I Més llibres entre Mallorca, Alacant i Barcelona

Per Sant Jordi, Més Llibres també aposta per les novel·les *Qui no fa la festa*, de Paco Esteve i Beneito (un autor d'Agres que viu a Mallorca), i *Crui. Els portadors de la torxa*, de Joan Buades (un mallorquí que viu a Barcelona), guardonada amb el Premi Crexells de 2017.

En el primer cas, un relat breu, deliciós i juganer sobre la crisi dels trenta anys i la joventut que s'acaba. A l'altra banda, una ambiciosa novel·la d'idees sobre la falsedat de la història oficial, els crims de l'època nazi i la cara fosca del turisme a casa nostra.

Crui. Els portadors de la torxa
Joan Buades
Més Llibres, 2018

Qui no fa la festa
Paco Esteve i Beneito
Més Llibres, 2018

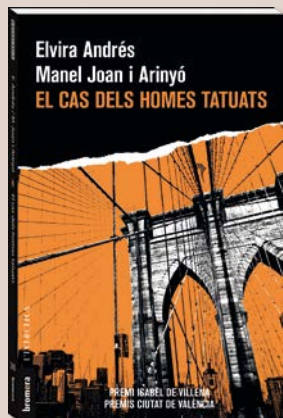
emociona't amb la lectura

**PARTICIPA AL CANAL
DE BOOKTUBERS
EN VALENCIÀ**

emociona't
amb la lectura,
emociona't
amb el valencià

Premi Isabel de Villena de Narrativa
XXXV Premis Literaris Ciutat de València

El cas dels homes tatuats

**Elvira Andrés i
Manel Joan i Arinyó**

Col·l. «L'Eclèctica», 288
264 pàg. Bromera, 2018

Escrita a quatre mans per Elvira Andrés i Manel Joan i Arinyó, en aquesta novel·la negra, trepidant i plena de suspens, James Thomson, soci majoritari dels magatzems Smart, apareix mort amb una sèrie de nombres i lletres tatuats al pit i a l'esquena.

La policia de Nova York es queda desconcertada davant la descoberta. Tanmateix, Stella, la jove inspectora d'homicidis encarregada del cas, relacionarà la mort de Thomson amb dos assassinats comesos un parell d'anys arrere i batejats per la premsa com «El cas dels homes tatuats». Com Thomson, els altres dos cadàvers van aparèixer amb lletres i nombres impresos per tot el cos; però, a més a més, van ser mutilats de manera esgarrifosa.

Quina relació hi ha entre aquests crims allunyats en el temps i amb unes víctimes aparentment inconnexes? La responsabilitat d'esbrinar-ho recau en Stella i, potser, la solució no es troba tan lluny com ella pensa.

Aquesta novel·la negra proposa una investigació trepidant per a descobrir un enigma mortal i perillós. Guardonada amb el Premi Isabel de Villena de Narrativa (XXXV Premis Literaris Ciutat de València), ofereix una lectura apassionada i un final tan inesperat com sorprenent en l'escenari de la ciutat que mai dorm.

XXIII Premi de Literatura Eròtica
La Vall d'Albaida

Històries íntimes

Jenni Rodà i Neus Verdagué

Col·l. «L'Eclèctica», 290
160 pàg. Bromera, 2018

Tendres, divertides, insòlites, originals, sensuals, tristes, melancòliques... Les narracions eròtiques que componen aquest recull de relats guanyador del Premi de Literatura Eròtica La Vall d'Albaida són tan variades i imprevisibles com ho són les seues protagonistes.

Aquesta col·lecció de contes, escrita a quatre mans per Jenni Rodà i Neus Verdagué, i guanyadora del XXIII Premi de Literatura Eròtica La Vall d'Albaida, retrata les peripècies sexuals de diversos membres d'una mateixa família i ho fa amb una prosa atractiva i una perspectiva marcadament femenina. Precisament, el fet que totes les històries s'expliquen des d'una òptica femenina suposa una alenada d'aire fresc en un gènere tan tipificat com ho és la literatura eròtica.

Així doncs, *Històries íntimes* és una obra molt completa, un recull on els relats que l'integren adopten punts de vista molt diferents, tant pel que fa a l'edat de les protagonistes com a l'època en la qual se situa la història i, també, a l'orientació sexual dels seus personatges, ja que aborda una gran diversitat de situacions i perspectives. D'aquesta manera, el treball, bastit mitjançant relats interconnectats, adopta un ritme àgil i íntim, més que adient.

El jurament

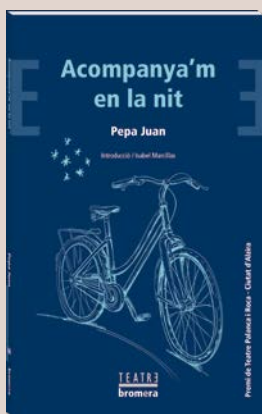
Sílvia Romero i Olea

Col·l. «L'Eclèctica», 290
254 pàg. Bromera, 2018

El jurament relata la història d'una obra de Rembrandt de caràcter mitològic encomanada per l'Ajuntament d'Amsterdam que, finalment, el consistori no va acceptar. Davant d'aquest fet, Rembrandt va decidir reduir-ne les dimensions per poder vendre-la més fàcilment. A partir d'aquesta anècdota es basteix una trama elaborada i àgil que enllaça passat i present, en què l'element que connecta les dues escenes és un quadre pintat damunt d'un retall de l'obra del conegut pintor neerlandès.

La trama avança a bon ritme i els personatges van prenent cos fins que els fets ocorreguts en el segle XVII i en l'actualitat acaben per lligar-se. En les dues primeres parts, el lector rep la informació fragmentada. No obstant això, Sílvia Romero i Olea es reserva l'epíleg per a resoldre amb perícia cada detall pendent a través del dietari de la protagonista del segle XVII.

Aquesta obra va resultar guanyadora del Premi de Narrativa Blai Bellver dins del certamen dels XXXIV Premis Literaris Ciutat de Xàtiva. Els personatges que hi conflueixen ofereixen una narració on allò que preval és l'amor i la lleialtat, però també la mesquinesa i la venjança i, alhora, la força de la paraula quan aquesta es converteix en jurament.

XII Premi de Teatre
Ciutat d'Alzira Palanca i Roca

Acompaña'm en la nit Pepa Juan

Col·l. «Bromera Teatre», 68
112 pàg. Bromera, 2018

Acompaña'm en la nit és la primera obra dramàtica de Pepa Juan, qui en la passada edició dels Premis Literaris Ciutat d'Alzira es va alçar amb el XII Premi de Teatre Ciutat d'Alzira Palanca i Roca. Es tracta d'una obra suggeridora, plena d'intriga i amb pinzellades d'humor i de surrealisme.

El text se centra en una parella gran, els antics propietaris d'un teatre-circ ambulant. Barrejant escenes del present i del passat, els protagonistes reviuran esdeveniments clau que van marcar les seues vides: ella viu angoixada per un fet del passat, una xiqueta morta en un poble on van actuar durant uns dies i la sospita de si ell hi va estar implicat. Ell, a banda de memoritzar dades de la Guerra Civil i de la Segona Guerra Mundial, es proposa perdre pes, i acudeix a la consulta d'una metgessa perquè l'ajude.

Amb l'objectiu d'esbrinar alguna cosa d'aquella mort que la turmenta, ella contacta amb un guàrdia civil i estableixen una relació peculiar, com també ho és la d'ell amb la doctora que l'atén. D'aquesta manera, *Acompaña'm en la nit* és una obra sobre la memòria, els secrets, les obsessions i la incapacitat de ser feliços, però també sobre la comprensió entre les persones, les il·lusions i l'esperança.

XXIII Premi Europeu
de Divulgació Científica Estudi General

L'imperi de les dades Xavier Duran

Col·l. «Sense Fronteres», 42
224 pàg. Bromera, 2018

Vivim en un món de dades emmagatzemades en formes diverses: textos, nombres, imatges, gràfics... Produïm dades quan telefonem, quan paguem amb targeta de crèdit o quan fem una recerca en Internet. N'hi ha bilions i, per això, parlem de *big data* o de megadades.

Aquestes dades ballen per la xarxa i són una font importantíssima d'informació. Moltes les compartim voluntàriament en les xarxes socials, encara que sovint no sabem on poden anar a parar ni qui en pot disposar. D'altres són «captades» encara que no les vulguem compartir.

La generació de tantíssimes dades pot ser positiva, però també pot tindre un mal ús: des del molest *spam* fins a aspectes més greus que ens poden perjudicar en una entrevista de treball o ens poden fer perdre la intimitat o la identitat.

Xavier Duran ens presenta, de manera didàctica i senzilla, una aproximació al procés de generació, processament i comerç de dades, i facilita al lector una visió nova sobre aquest fenomen que ens implica a tots, separant-se de perspectives catastrofistes i centrant-se en com es pot garantir la democràcia i la llibertat. Aquest treball ha estat guardonat amb el XXIII Premi Europeu de Divulgació Científica Estudi General.

Premi València Nova de Poesia
Alfons el Magnànim

La llum del curtcircuit Josep Lluís Roig

Col·l. «Bromera Poesia», 128
48 pàg. Bromera, 2018

La llum del curtcircuit de Josep Lluís Roig va ser l'obra guanyadora dels Premis Mallorca de Poesia 2017. Els membres del jurat del reconegut guardó es van decantar per aquesta peça original i inèdita del poeta saforenc per considerar-la una obra incòmoda i, alhora, amb gràcia que es caracteritza per un ritme trepidant i unes imatges expressives plenes de força que impacten i que no deixen ningú indiferent.

Es tracta d'un compendi de poemes reivindicatius i directes, sense abandonar l'estil plaent i cadenciós de l'autor, que gaudeixen d'una gran qualitat literària, d'una construcció dels versos marcada per la solidesa i d'un particular caràcter innovador.

A hores d'ara, l'autor d'Oliva ha signat més d'una desena de poemaris, reconeguts amb premis tan prestigiosos com el Salvador Espriu per a Poetes Joves (*Sal lenta*, 1991), l'Ibn Jafadja d'Alzira (*Càries*, 2007) o el Vicent Andrés Estellés dels Premis Octubre (*Peixos d'un mar sec*, 2008).

Paral·lelament, Josep Lluís Roig, a partir de l'any 2000, va començar a publicar també teatre i narrativa amb obres com *El primer paradís* (Premi Vila de Lloseta, 2007) o *Resurrecció i mort de G. T.* (Premi Ciutat de Vila-real, 2015).

+10

Peter Pan i la desaparició del foc

Josep A. Fluixà

Col·l. «El Micalet Galàctic», 218
104 pàg. Bromera, 2018

Ha passat el temps i Wendy i els xiquets perduts han envellit, però Peter Pan continua tan jove com sempre. Per això, decideix buscar nous amics i, en un dels seus viatges, acaba al País Valencià. Allà descobrirà les Falles i la importància que té el foc en aquesta festivitat. Tanmateix, quan el capità Smee (subordinat del difunt capità Garfi) segreste el mestre pirotècnic de la festa, Peter Pan i els seus nous amics no es quedaran parats davant d'una injustícia que pot sumir València en la foscor i, el que és pitjor, en l'avorriment.

Peter Pan i la desaparició del foc, de l'escriptor i mestre Josep Antoni Fluixà, és una història plena d'aventures que ens proposa descobrir el món faller des d'una perspectiva molt original: la de la tradició del foc a la Mediterrània.

L'autor és conegut, principalment, com a escriptor d'obres de narrativa infantil, tot i que també ha conreat la poesia. Ha participat en l'elaboració de llibres de text i ha escrit articles i assajos de crítica literària. D'altra banda, ha sigut assessor del Cefire d'Alzira i de la Direcció General del Llibre, Arxius i Biblioteques. Des de 2002 és el director de la Fundació Bromera per al Foment de la Lectura.

XXII Premi de Narrativa Infantil
Vicent Silvestre

+10

Un mocador de pirata

Ximo Cerdà

Col·l. «El Micalet Galàctic», 221
104 pàg. Bromera, 2018

El pare de Lluç Sicluna canvia certes conductes que sorprenen el nostre protagonista: ja no s'acaba les porcions de pizza, deixa d'anar a arreplegar-lo en eixir de l'escola... Sembla que té altres coses més importants en què pensar, però quines?

Quan el iaio Ramon, que viu al poble, es presenta a casa per ajudar en les tasques quotidianes, a Lluç no li quedarà una altra opció que investigar per a descobrir el misteri que està canviant la seua família.

Un mocador de pirata ens proposa una lectura divertida i atractiva des del punt de vista del xiquet, que comença a comprendre certs aspectes de la vida dels adults que no resulten còmodes. Aquest relat, guanyador del XXII Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre, mescla els mons de la imaginació i la realitat, i també les perspectives infantil i adulta, amb originalitat i desimboltura. Així és com Ximo Cerdà —que compagina la literatura infantil amb la tasca de professor titular a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers de Telecomunicació de la UPV— aconsegueix abordar, des de l'humor i sense dramatismes, un tema tan delicat com és el càncer, així com els mecanismes que inventem per a conviure amb una malaltia tan dura.

Vull volar!

Pere Duch, Adrià Duch, Jènnifer Solsona i Adriana Santos

Col·l. «Àlbums Il·lustrats», 42
32 pàg. Bromera, 2018

Balma, la jove protagonista d'aquesta tendra història, somia amb volar i, per a fer-ho, inventarà tota classe de trucs amb l'objectiu de poder emprendre el vol i passejar entre els núvols com un ocell: artefactes estranys, ales artificials amb tot tipus de materials... El seu cosí serà el conillet d'índies de molts d'aquests experiments que, a poc a poc, s'aniran tornant cada vegada més estrambòtics i divertits.

Tanmateix, per molt que s'hi esforcen i per més entusiasme que hi posen, tots tindran el mateix resultat i Balma serà incapaç d'alçar el vol.

Per això, prompte s'adonarà que el seu somni és més difícil d'aconseguir del que pensava. Tot i que, de vegades, el més important sobre els somnis és no rendir-se mai i continuar lluitant per aconseguir fer-los realitat. Així, la tenacitat dels dos cosins donarà fruit i, finalment, Balma descobrirà com complir el seu desig de volar.

Aquesta història, divertida i senzilla, ens anima a superar les adversitats per aconseguir els nostres somnis, i ho fa mitjançant un text ple d'encant i unes il·lustracions càlides i tendres que el complementen a la perfecció.

Primavera poètica

Aquesta primavera, els versos floriran al mateix temps que els parcs i els jardins gràcies a l'onada de poemaris que

arribarà amb el bon temps. En primer lloc, trobem *A la intempèrie*, de Josep Balcells, Premi de Poesia Ibn Jafadja, dins dels Premis Literaris Ciutat d'Alzira. En aquesta ocasió, l'autor, amb una llarga trajectòria literària al darrere, ens ofereix una reflexió des de diversos punts de vista, un intent de dibuixar un mapa personal de les sendes de la vida. Per a Balcells, els éssers humans som un vaixell sense rumb, empès per ràfegues de vent sobtades i inclements, sempre a la intempèrie. Aquesta obra és, en definitiva, un intent de perfilar cartografies viscudes contra l'oblit.

D'altra banda, *Aquelles solituds d'on veníem*, de Josep Manel Vidal, Premi de Poesia Festa d'Elx, se situa en el territori de la pèrdua i constitueix un recorregut detallat de cada absència, de cada estrall, de cada emoció esvaïda viscuda pel poeta. Així, aconseguim una representació cartogràfica que ens permet avançar més enllà del que ja no podem ser.

Ramon Guillem i Àngels Gregori també estrenen poemaris amb *La febre dels dies*, Premi Maria Beneyto de Poesia, en el pri-

mer cas, i *Quan els grans arbres cauen*, Premi Vicent Andrés Estellés de Burjassot, en el segon. *La febre dels dies* ens parla del nostre pas per la vida a través dels seus calfreds i els seus desitjos, de tot allò que ens agullona i esperona. Un llibre que reforça el món poètic de Ramon Guillem, amb la perenne dualitat de l'amor i la mort, però ara amb la presència de nous matisos aportats per un to més irònic i narratiu. Tant Guillem com Gregori són autors amb una trajectòria poètica reconeguda que, obra rere obra, s'han consolidat com a veus importants de la poesia valenciana contemporània. De fet, els treballs d'Àngels Gregori s'han inclòs en diverses antologies de poesia i s'han traduït a diversos idiomes, com l'italià, el castellà, el francès, el croat i l'asturià.

Per últim, completa aquest ramell de poesia valenciana *Geografies de l'atzar*, el segon títol de la jove poetessa Alba Fluixà, un poemari d'autodescobriment que reflecteix les reflexions, els dubtes, les incerteses, els pensaments i els sentiments de l'autora davant la vida.

BRbikes

bicicletes urbanes i elèctriques

**APUNTA'T A LA SALUT
I LA SOSTENIBILITAT**

BROMPTON

Alcalde Reig, 5 (Antic Regne de València) 46006 València
Tel. **963 819 047** • **www.brbikes.es**

EL RETROVISOR

200 anys de ciència-ficció

Enguany es compleixen 200 anys de la publicació de *Frankenstein o el Prometeu modern*, de Mary W. Shelley, la novel·la gòtica que va propiciar el naixement de la ciència-ficció literària. Al llarg d'aquests dos segles, l'obra de Shelley s'ha convertit en un clàssic de la literatura universal i ha arribat a lectors d'arreu del món i de totes les edats. Però no només això. El relat del jove Frankenstein i la seua criatura s'ha adaptat a altres formats en nombroses ocasions: desenes de pel·lícules, còmics, obres de teatre, sèries de televisió o serials radiofònics es fan ressò d'aquesta fosca història.

En Bromera, trobem també algunes adaptacions d'aquesta novel·la adreçades als lectors més joves. Entre elles, cal destacar la que trobem en la col·lecció «El Micalest Galàctic» –a partir de 12 anys–, amb un text entenedor que no perd l'essència de l'original de Shelley; i una altra versió incorporada a la sèrie «Miniclàssics», un àlbum de format reduït per a primers lectors amb unes il·lustracions plenes de simbolisme.

L'origen del llibre es remunta a una nit tempestuosa d'estiu a la vora del llac de Ginebra, on l'escriptora passava l'estiu junt amb la seua parella (el poeta Percy Shelley), la seua germanastra, Claire Clairmont, i el marit d'aquesta, el conegut poeta Lord Byron. A causa del mal oratge, no podien

fer gran cosa per a matar el temps. Així, es veien obligats a romandre tancats a la casa que havien llogat per a passar les vacances. Tanmateix, una nit, Lord Byron els va proposar un joc: durant el dia, cada un d'ells escriuria un relat terrorífic que, a poqueta nit, llegiria a la resta per a entretenir-los i fer-los tremolar de por. D'aquesta manera, van nàixer Víctor Frankenstein i la seua abominable criatura, els protagonistes d'una de les millors novel·les de l'autora i dos personatges que prompte passarien a formar part de l'imaginari col·lectiu.

La història de Shelley narra la vida d'aquest jove científic, obsessionat amb la creació de vida. Amb molt d'esforç i gràcies a anys d'estudis, Víctor descobreix com reanimar un cos inanimat. Després de molts experiments fallits, aconsegueix el seu objectiu: dotar de vida una criatura construïda per ell mateix. Prompte, però, s'adona que ha comés una errada. Mai hauria d'haver creat el monstre a qui rebutja de tot cor. Així, la bèstia es veu obligada a fugir i a amagar-se de la humanitat que el rebutja i el menysprea pel seu aspecte grotesc.

Amb el pas dels mesos, el monstre, que va nàixer amb un cor bondadós, es va amarrant de la maldat de la humanitat. Els maltractaments que rep per part de totes les persones amb què es creua

Frankenstein

Mary W. Shelley
Adap. de Jesús Cortés
Bromera, 2008

Mary W. Shelley (Londres, 1797-1851) és l'autora de *Frankenstein o el Prometeu modern*, una novel·la que s'ha convertit en un clàssic de la literatura universal i que pot considerar-se com a precursora del gènere de la ciència-ficció. Assagista, dramaturga, filòsofa, biògrafa i narradora, Shelley va rebre una educació poc convencional i va tindre una vida basada en la literatura. La seua obra va influir en els treballs d'autors com H. G. Wells o Jules Verne.

Àlex Moragues ■

acaben despertant-li un sentiment intens d'odi cap als homes i les dones i, sobretot, cap al seu creador, el primer a girar-li l'esquena. La criatura suplicarà a Víctor que li fabrique una companya, ja que no pot resistir la soledat en què viu. La negativa del doctor a accedir als seus desitjos desencadenarà la set de venjança de la bèstia i, com les bones històries de ciència-ficció, ens deixarà un grapat de preguntes i de reflexions al cap.

Il·lustració: Paco Giménez

EL RETRO VISOR

M'esperaràs? Després de l'èxit teatral, la pel·lícula

L'estrena de la versió cinematogràfica de *M'esperaràs?* el pròxim setembre suposa l'aposta decidida per fer perdurar aquesta història, escrita per Carles Alberola i interpretada pel mateix elenc que ara fa quatre anys féu rodar l'obra pels escenaris valencians. És la primera incursió d'Albena Teatre en el cinema, amb Alberola a la direcció i la interpretació i Toni Benavent com a productor executiu. El moment no és fàcil. La indústria audiovisual a casa nostra és pràcticament inexistent. A més, mantenint-se fidels a l'essència d'Albena, han rodat en terres valencianes i en valencià. La música, d'Arnau Bataller, també du el segell de la terreta, com el suport en la realització de Rafa Piqueras o en la direcció d'actors de Carles Sanjaime. Les il·lusions i les esperances dipositades en aquest projecte que a la tardor veurà la llum són immenses. Si el teatre fa viva una història, la gran pantalla té el potencial d'immortalitzar-la.

Un sopar amb un menú complicat

L'obra *M'esperaràs?* ens convida a assistir a un sopar d'amics a casa Rubén, un professor universitari, separat, escriptor frustrat i, a la vista de les expectatives del món present i d'ell mateix, un fracassat. El

seu amic Jaume, casat amb Raquel, és un ric i seductor empedreït, un triomfador. El matrimoni forma la parella perfecta, adinerada, viatjada, amb fills dignes de revista. A més, testimonis de totes les dificultats que ha travessat Rubén, des de la falta d'autoestima fins als fracassos sentimentals, són tan ideals que estan decidits a solucionar-li els problemes: ella, trobant-li parella, i ell, falsejant un premi literari. El quart personatge i assistent al sopar, Pilar, es farà esperar. És la germana menuda de Raquel i acaba de tancar una complicada relació amb un home vint anys més gran.

A foc lent, però amb uns diàlegs ràpids i enginyosos, jugant a l'equívoc, a l'absurd i a l'autoparòdia, es cou aquesta comèdia agredolça sobre la recerca de la felicitat, amb la cara i la creu de l'amor i l'amistat com a ingredients essencials. El *solomillo*, el plat principal que elabora Rubén, se'n passa de dolç primer, mentre els protagonistes confessen que res és el que sembla: ni l'èxit és complet ni el fracàs absolut. Els personatges entren i ixen de la sala i de les converses descobrint-nos com d'empastrat pot arribar a estar tot. Fins al punt que, com el *solomillo*, podem acabar ben socarrimats. Queda encara, però, aprofundir en la vertadera invitació: reflexionar

M'esperaràs?

Carles Alberola
Bromera, 2014

Carles Alberola (Alzira, 1964) és un reconegut actor, director i dramaturg, fundador i director d'Albena Teatre. Amb l'obra *Besos*, estrenada en 1999, aconseguí la projecció al panorama espanyol i consolida el camí d'una prolífica carrera on simultanieja l'escriptura, la direcció i la interpretació. Ha escrit *Spot*, *Ficció*, *Man-díbula Afilada*, audiovisuals per a Canal 9 i, més recentment, *L'anequet lleig*, premi Max al Millor espectacle musical, i *Tic Tac*.

Mireia Capsir ■

sobre l'esperança d'aconseguir els nostres somnis i la por de lluitar pel que desitgem. Un fil pròxim que ens connecta amb un text viu i ple de situacions divertides.

Amb *M'esperaràs?*, Carles Alberola aconseguí guanyar el VIII Premi Palanca i Roca de Teatre, convocat per l'Ajuntament d'Alzira, en 2013. El jurat va escollir l'obra per unanimitat entre les 46 presentades. Un any després, coincidint amb els actes de celebració del 20 aniversari d'Albena Teatre, l'obra es va estrenar als escenaris.

Cartell del film que s'estrenarà pròximament.

«Pròxima parada»

El primer Premi Llegir 2017 –dotat amb 500 euros– ha estat per a l'article «Pròxima parada» de l'estudiant de Medicina Javier Bernabeu Sendra. Una crònica inèdita sobre un viatge en tramvia que es converteix, gràcies a un xiquet que llig, en una ferma defensa de la lectura en valencià. La convocatòria per a l'edició de 2018 ja està oberta i, com sempre, l'objectiu és estimular la redacció d'articles sobre la importància de la lectura. A www.fundaciobromera.org trobareu tots els detalls.

La porta del tramvia es tanca just quan acabe d'entrar, em falta l'aire, però he aconseguit arribar gràcies a la veloç carrera improvisada. No hi ha cap seient lliure i no m'importa, preferisc estar dempeus i combatre, així, la son. Recolze l'esquena contra la finestra, disposat a observar el panorama que ens brinda el transport públic de bon matí: un home mig beca ací, dues xiques joves xarren allà, un ancià fulleja un periòdic, però la majoria de la gent està absorta en els seus telèfons mòbils. Tot en ordre, un altre dia més, com sempre.

El tramvia es deté en la següent parada. Uns que baixen i altres que pugen. Entre la multitud sorgeix un xiquet, que aconsegueix desplaçar-se entre la gent gràcies a la seua baixa estatura i arriba just a temps per a seure en un dels seients que ha quedat lliure. Es troba just en eixa franja d'edat en la qual la motxilla és quasi més gran que ell i, quan seu, les cames li pen-

gen graciosament sense arribar a tocar terra. La meua atenció s'ha quedat fixada en aquest infant sense motiu aparent, em resulta curiós observar el seu comportament. I, de sobte, ocorre eixe petit gest que m'alegra el dia de bon matí: el xiquet obri la motxilla i trau un llibre, busca el punt de llibre i reprén la lectura just per on s'havia quedat.

Reconec que la meua vista no és la millor i que la miopia comença a fer-se present, però amb un poc d'esforç sóc capaç de llegir les lletres que il·lustren la portada del llibre. I si la meua alegria ja era gran, encara s'incrementa quan comprove que l'homenet està llegint un llibre en la nostra llengua.

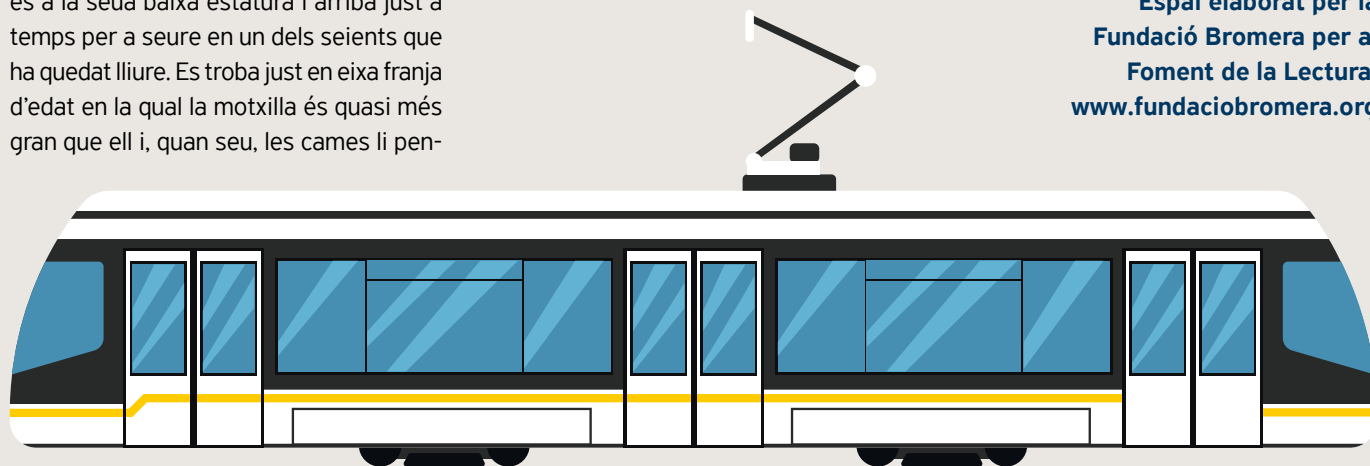
Diguem-li casualitat, diguem-li destí, diguem-li acció divina... però justament ahir vaig estar parlant amb els meus amics sobre aquest tema, i la veritat és que la conversa va derivar per tesis pessimistes. Comentàvem l'última incidència lingüística en la universitat: un professor es negava a impartir la docència en valencià; i a partir d'eixe punt férem un xicotet recorregut per la situació sociolingüística que viu la nostra llengua. He de reconèixer que me'n vaig anar a casa amb un sabor amarg després del llarg col·loqui, i és que les conclusions no eren del tot esperançadores: absència

Javier Bernabeu Sendra ■
de mitjans de comunicació en valencià, incompliment de la docència en la nostra llengua, falta de voluntat política...

Morirà la nostra llengua? Quedarà acorralada al reduït folklòric? Sobreviurà a la globalització incessant? Tantes preguntes em rondaven el cap ahir i hui s'han dissipat. I no m'ha fet falta cap argument, no he necessitat llegir cap tesi ni cap investigació, res d'això. El simple fet de veure aquest xiquet amb el seu llibre entre les mans, m'ha fet adonar-me'n: el valencià és una llengua viva, una llengua que camina i que batega fortament. Mentre continuen publicant-se llibres en la nostra llengua, mentre eduquem les noves generacions en l'estima pel valencià, que és el major tresor que hem heretat del nostre poble, hi haurà futur per al nostre idioma. N'estic segur.

I qui sap què naixerà d'aquesta fornada de nous valencianoparlants? Entre tots aquests xiquets i xiquetes que hui lligen les aventures del seu heroi preferit en la nostra llengua, eixiran nous escriptors en valencià. I no, no estic al·lucinant, però vos assegure que observant amb detall la cara del xiquet (absort en la lectura) puc vore el rostre d'Estellés, de Sanchis Guarner o de Ferran Torrent. Si hi ha lectura, hi ha llengua, hi ha cultura, hi ha poble, hi ha futur.

**Espai elaborat per la
Fundació Bromera per al
Foment de la Lectura.
www.fundaciobromera.org**

La banca que et toca.

**No hem arribat
a ser el que som
per ambició
sinó per compartir
els teus valors.**